Bestuursrapportage I-2021

Provincie Noord-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Leeswijzer 4

Programma 1 Bestuur en veiligheid 5

Programma 2 Ruimte en wonen 10

Programma 3 Water en bodem 17

Programma 4 Natuur en milieu 25

Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling 40

Programma 6 Energie 47

Programma 7 Landbouw en voedsel 53

Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit 58

Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling 65

Programma 10 Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed 73

Algemeen financieel beleid 81

Bedrijfsvoering 86

Leeswijzer

Voor u ligt de eerste bestuursrapportage van 2021. Deze rapportage is opgezet als een afwijkingenrapportage. In deze bestuursrapportage rapporteren wij middels een stoplichtenmodel over de voortgang van de uitvoering van doelstellingen en prestaties in het eerste kwartaal van 2021 en lichten we afwijkingen nader toe. In de programma's zijn de doelen, prestaties en middelen van de provincie opgenomen:

- Wat willen we bereiken? Dit zijn de doelstellingen die de provincie op lange termijn wil bereiken en, onze koers 2030. Doelstellingen worden uitgedrukt in outcome indicatoren
- Wat gaan we daarvoor doen? Dit zijn prestaties en concrete acties die de provincie op korte termijn onderneemt om onze doelstellingen te realiseren. Prestaties zijn uitgedrukt in output indicatoren
- Financieel overzicht. Dit is het overzicht met verloop van de begroting t/m wijzigingen n.a.v. deze bestuursrapportage.
- Specificatie besluitvorming. Dit is het overzicht van alle financiële wijzigingen die in deze bestuursrapportage worden voorgelegd.

Deze bestuursrapportage is ook online beschikbaar via de webapplicatie.

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Algemene voortgang van het programma

De uitvoering van het programma Bestuur en Veiligheid ligt op koers.
In PS is informerend en oordeelsvormend gesproken over de referendumverordening. We koersen op het aanbieden van een concept-verordening aan PS voor de zomer. Ook is met de Staten in de breedte gesproken over het participatiebeleid en de manier waarop we invulling geven aan de wens om het draagvlak onder het provinciaal beleid te versterken. Nieuwe instrumenten zoals het uitdaagrecht en de aanpak rondom Kind & Democratie maken hier onderdeel van uit.
Samen met gemeenten en andere stakeholders stellen we een nieuw beleidskader toekomstbestendig openbaar bestuur op. Hiervoor voeren we met minimaal 20 gemeenten gesprekken over de wijze waarop de provincie ondersteuning kan bieden bij het versterken van de lokale democratie, en verwerken dat in het beleidskader.
We begeleiden dit jaar de herindelingen in het Land van Cuijk en Maashorst met het oog op een fusie per 1 januari 2022. Bijzonderheid is dat de raad van Grave op 23 maart jl. heeft besloten alsnog aan te willen sluiten bij het lopende herindelingsproces in het Land van Cuijk. Omdat de herindelingswet al in behandeling is bij de Eerste Kamer wordt de minister verzocht de zogeheten novelle-procedure te starten.
Gezamenlijk met de Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG) hebben we een samenwerkingsagenda VBG-PNB vastgesteld.
Voor de bestuursopdracht Veilig en weerbaar Brabant is de recente vaststelling van het Masterplan interne weerbaarheid een belangrijke mijlpaal. De actiepunten hieruit worden opgepakt en uitgevoerd. In samenwerking met de provincie Gelderland hebben wij opdracht gegeven aan Avans Hogeschool tot het ontwikkelen van een risicotaxatietool voor criminaliteit en ondermijning op bedrijventerreinen. De uitvoering van de subsidieregeling drugsafvaldumpingen is overgedragen naar BIJ12. In het kader van de aanpak vakantieparken wordt een evaluatie van de zes Brabantse pilotgemeenten uitgevoerd. Het Meerjarenprogramma Samen Sterk in Brabant (SSiB) 2021-2023 is vastgesteld. Met de benoeming per 1 januari van een bijzonder hoogleraar ondermijning is de vorming gestart van een Centrum voor Data Science and Subversive and Organised Crime bij Jheronimus Academy for Data Science (JADS).
In het kader van de landelijke Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen wordt op dit moment de bestuurlijke provinciale regietafel uitstroom ingericht, waarvan de CdK voorzitter wordt en waarin de gedeputeerden Wonen en Interbestuurlijk Toezicht zitting nemen, evenals wethouders uit de vier regio's.
In de laatste peilronde van huisvesting vergunninghouders, die onlangs is afgerond, waren 45,2% van de gemeenten verschoonbaar. Dit wil zeggen dat zij buiten hun toedoen de taakstelling in het toewijzen van woningen aan asielzoekers met een verblijfsvergunning niet konden realiseren.

Gevolgen corona

De corona crisis leidt ook in 2021 tot beperkingen in het organiseren van fysieke bijeenkomsten. Binnen de mogelijkheden en rekening houdend met de maatregelen doen we ons best om de betreffende activiteiten uit te voeren. Dit levert wel vertraging op bij de uitrol van de plannen Kind en Democratie. Zo zetten we ons in voor het organiseren van tenminste acht regionale ontwikkeldagen die online plaatsvinden.
Net als in 2020 wordt in 2021 extra inzet van SSiB verwacht in verband met drukte in natuurgebieden.

Wat willen we bereiken?

Bevorderen van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit

Indicator:

- **Bevorderen van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit**

Wat gaan we daarvoor doen?

Aantal provinciale collega's dat de cursus 'Vergroting weerbaarheid' gevolgd heeft

Indicator	2021	2022
Aantal provinciale collega's die de cursus 'Vergroting weerbaarheid' hebben gevolgd	100	100

Gemeenten waarmee gesprekken zijn gevoerd om fitheid tegen ondermijning te stimuleren

Indicator	2021	2022	2023
Gemeenten waarmee gesprekken zijn gevoerd ter stimulering fitheid tegen ondermijning	15	15	15

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendig openbaar bestuur

Indicatoren:

- **Inwoners zijn meer betrokken bij beleidsontwikkeling en –uitvoering**
- **De kwaliteit van het openbaar bestuur bevorderen we via bestuurlijke samenwerking in Brabant**

Wat gaan we daarvoor doen?

Burgers zijn meer betrokken bij beleidsontwikkeling en -uitvoering

Indicator: In 2021 voeren we bij geplande beleidsvormingsprocessen tenminste drie experimenten uit met verschillende vormen van participatie.

Opkomst verkiezingen in Noord-Brabant
Verplichte indicator: De opkomstcijfers in Noord-Brabant van verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden, weergeven in % kiezers/stemgerechtigden

De opkomst bij de Tweede Kamer verkiezingen 17 maart 2021 in Noord-Brabant bedroeg 77,73%.

Organiseren bestuurlijke samenwerking
In 2021 organiseren we tenminste acht ontwikkeldagen samen met de regio

Wat willen we bereiken?

Gemeenten, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen voeren hun wettelijke taken conform de wet uit

Indicator:

- **Ons toezicht draagt bij aan de kwaliteitsverbetering van het openbaar bestuur**

Op dit moment is er geen indicatie dat deze doelstelling niet gehaald wordt. We kunnen pas aan het einde van het jaar bepalen of gemeenten, waterschappen en GR'en hun wettelijke taken conform de wet uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gemeenten, waterschappen, GR-en voeren hun wettelijke taken conform de wet uit
Indicatoren:

- Aantal toezichtontvangers dat door ons op een of meer toezichtgebieden wordt beoordeeld (104)
- Aantal toezichtontvangers waarmee minstens één voortgangsgesprek gevoerd is (65)
- Aantal georganiseerde regiobijeenkomsten (4)
- Aantal uitgevoerde thema-onderzoeken (2)

Verplichte indicator: Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht (0)

Op dit moment staat er één gemeente onder preventief financieel toezicht (indicator = 0).

Ontwikkelingen en onzekerheden

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	21.372	1.880	23.252
Baten	2	150	152
saldo baten en lasten	**-21.370**	**-1.730**	**-23.100**

Specificatie besluitvorming

Voorstellen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Bijstelling PS budgetten 2021 en audiovisuele installatie Statenzaal	Door het Presidium is 15 maart ingestemd met de bijstelling van de begroting voor de PS budgetten. Per saldo leidt deze bijstelling tot een verhoging van € 60.000 voor 2021. Tevens is besloten om vanaf 1 juli 2021 een jaarlijks structureel € 175.000 van het PS budget over te hevelen naar de facilitaire dienstverlening die zorg draagt voor streaming live-uitzendingen en VOD-casts.	L	-25.000	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
Totaal lasten voorstellen programma 01			-25000	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
Totaal baten voorstellen programma 01			0	0	0	0	0	0

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Overheveling bestuursakkoordmiddelen Veiligheid	Overheveling van de bestuursakkoordmiddelen veiligheid. De realisatie voor de uitvoering van de bestuursopdracht veiligheid (PS 14/20) is na vaststelling in juni 2020 achtergebleven ten opzichte van verwachting bij het opstellen van de bestuursopdracht in januari. Door middel van de overheveling blijven de middelen in komende jaren beschikbaar voor de uitvoering van de bestuursopdracht veiligheid.	L	261.447	261.447	261.447	0	0	0
Overheveling Brabantstad	De administratie voor het samenwerkingsverband Brabantstad wordt gevoerd door Provincie Noord-Brabant. De middelen worden door de partners ingelegd en zijn bestemd voor dit samenwerkingsverband. Voorgesteld wordt om de resterende middelen van € 277.506 over te hevelen naar 2021.	L	277.506	0	0	0	0	0
Overheveling doeluitkering weerbaar bestuur kleine gemeenten	Bij de decembercirculaire hebben we van het Rijk een uitkering beschikbaar gesteld gekregen voor 2021 van € 41.667 voor de aanpak voor een weerbaar bestuur en om een weerbare organisatie aan te jagen in de middelgrote en kleinere gemeenten. De middelen zijn ontvangen in 2020, door de overheveling zijn de middelen beschikbaar voor de inzet in 2021.	L	41.667	0	0	0	0	0
Totaal lasten overhevelingen programma 01			580.620	261.447	261.447	0	0	0
Totaal baten overhevelingen programma 01			0	0	0	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	813.799	0	0	0	0	0
Overboeking budget regie handhaving	Budget regie op handhaving wordt overgeboekt van programma Bestuur en veiligheid naar programma Natuur en milieu	L	-20.058	0	0	0	0	0
Budget dumpen drugsafval	Budget dumpen drugsafval overboeken van programma 04 Milieu naar programma 01 bestuur en veiligheid	L	530.455	0	0	0	0	0
		B	150.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 01		1.324.196	0	0	0	0	0
	Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 01		150.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten bijstellingen programma 01		**1.879.816**	**86.447**	**86.447**	**-175.000**	**-175.000**	**-175.000**
	Totaal baten bijstellingen programma 01		**150.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 2 Ruimte en wonen

Algemene voortgang van het programma

De uitvoering van het programma ligt op koers. Dat geldt zowel voor het behalen van de doelstellingen van het programma als voor het realiseren van de beoogde prestaties. Alleen de prestatie “Implementeren van de Omgevingswet” leidt mogelijk tot vertraging door de grote onzekerheid over de tijdige oplevering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De onderdelen die de provincie moet regelen, zijn op orde.
We werken continu aan de kwaliteit van de Brabantse leefomgeving. In het voorjaar is het digitale participatietraject ‘Tour de Brabant’ afgerond en heeft GS de ontwerp-Omgevingsverordening vrijgegeven voor de inspraak. Een start is gemaakt met het Beleidskader Leefomgeving om de ambities uit de Omgevingsvisie zoals omgevingskwaliteit verder vorm te geven. Ook door planbegeleiding werken wij aan omgevingskwaliteit.
Op 30 maart 2021, de verjaardag van Vincent van Gogh, is het Van Gogh Nationaal Park in ontwikkeling officieel van start gegaan. Samen met 49 andere partners heeft de provincie de samenwerking bekrachtigd. In april is het eerste evenement gestart, de door corona uitgestelde Landschapstriënnale met Van Gogh NP als gastregio.
Het kwartaalbeeld ‘Woningmarkt Noord-Brabant’ en de monitor ‘Bevolking en Wonen’ zijn gepubliceerd. Het woningtekort is nog groot. In het najaar 2020 is via de statenmededeling ‘Flexpool versnelling woningbouw’ voorgesteld om de flexpool uit te werken; in deze burap is de uitwerking van de statenmededeling verwerkt. De uitwerking van de bestuursopdracht ‘Terugdringen woningtekort en leegstand en participeren in transformaties’ is in volle gang en heeft een impuls gekregen door de corona investeringsagenda. Op dit moment zijn we in alle B5 en M7 actief om samenwerkings- en ontwikkelafspraken te maken.
Op basis van extern advies van Buck Consultants International, aanvullend onderzoek en in samenspraak en samenwerking met de BOM, VNO/NCW Brabant-Zeeland en de waterschappen is gestart met verkenningen op 12 bedrijventerreinen van de kansen en de mogelijkheden voor verduurzaming (energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie); dit zijn de zogenaamde ‘Grote Oogst terreinen’.
Het programma Aanpak Stikstof is voortvarend gestart en ligt op schema. We zijn doorgegaan met de inzet in de drie pijlers (de tandwielen) die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden: Versnelling van natuurherstel, verlaging stikstofdepositie en het mogelijk maken van gewenste maatschappelijke economische ontwikkelingen. Diverse maatregelen dragen bij aan het op stoom brengen van de drie tandwielen, zoals de lancering van de opkoopregeling piekbelasters en de matching van vraag en aanbod van stikstof door het ondersteuningsloket stikstof. Intussen naderen de eerste transacties hun afronding.

Gevolgen corona

In 2021 zijn de gevolgen van corona voor de uitvoering van het programma beperkt. Het aanbod van gemeentelijke plannen die voor planbegeleiding worden voorgelegd en van een provinciaal advies worden voorzien, is onverminderd groot. Het merendeel van deze plannen wordt snel en in goede samenwerking afgehandeld waardoor van overschrijding van termijnen geen sprake is.
De uitwerking van de bestuursopdracht ‘Terugdringen woningtekort en leegstand en participeren in transformaties’ heeft een impuls gekregen door de opname van de transformatie opgaven in de corona investeringsagenda.

Wat willen we bereiken?

Verbeteren van omgevingskwaliteit en realiseren van gebiedstransformaties

Indicatoren:

- **Begeleiden van ruimtelijke ontwikkelingen en participeren in ruimtelijke (gebieds)ontwikkelingen**

Wat gaan we daarvoor doen?

Aanpak leegstand en transformatie

Begeleiden en beoordelen van initiatieven met ruimtelijke impact

Implementeren van de Omgevingswet

Op dit moment bestaat grote onzekerheid of het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) tijdig gereed is; daarvoor zijn we afhankelijk van het Rijk. De onderdelen die de provincie moet regelen, zijn op orde. De provincies hebben aangegeven dat het stelsel een half jaar vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet worden opgeleverd om te kunnen oefenen en de ketenprocessen in te regelen, zodat het stelsel op 1 januari 2022 operationeel is.

Uitvoeren ontwikkelaanpak stikstof

Indicatoren:

• Aantal gestarte aankoopprocedures piekbelasters in 2021: 2 (2022 t/m 2024: 32)
• Aantal transacties die in 2021 via inzet van het Ondersteuningsloket stikstof leiden tot een vergunbare situatie: 10
• Ontwikkeling monitor basisinformatie voortgang BOS gereed in 2021
• Oplevering stikstofanalyses voor de Brabantse stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in 2021

Wat willen we bereiken?

Realiseren van de woningbouwopgave, vraaggericht en met oog voor zorgvuldig ruimtegebruik.

Indicatoren:

- **Groei van woningvoorraad**
- **Zorgvuldige inpassing van nieuwe woonruimte**

Wat gaan we daarvoor doen?

Actualiseren Brabantse Agenda Wonen

Actualiseren informatie over de 'Stand van Wonen'

Regionale afspraken over planning en realisatie

Stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe woonvormen

Wat willen we bereiken?

Realiseren van vitale en toekomstbestendige werklocaties

Indicatoren:

- **Ontwikkeling van werklocaties**
- **Verduurzamen van werklocaties**

Wat gaan we daarvoor doen?

Kennisontwikkeling en informatievoorziening

Regionale afstemming en programmering

Verduurzamen van werklocaties en campusontwikkelingen

Ontwikkelingen en onzekerheden

Na twee keer uitstel staat de implementatie van de nieuwe Omgevingswet gepland voor 1 januari 2022. De implementatie van de Omgevingswet is afhankelijk van het functioneren van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De provincies hebben aangegeven dat het stelsel een half jaar vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed moet zijn om te kunnen oefenen en de ketenprocessen

(samen met gemeenten en waterschappen) in te regelen. Er is grote onzekerheid of het Rijk op tijd klaar is met het DSO. Voor de zomer wordt definitief besloten of de wet op 1 januari 2022 in werking treedt.
Voor de extra provinciale inzet en maatregelen die de aanpak van de stikstofcrisis van ons vraagt in het begrotingsjaar 2022 en 2023 zijn in de begroting geen extra middelen beschikbaar gesteld. Op basis van de ervaringen en de verdere uitwerking van de ontwikkelaanpak stikstof zullen wij een voorstel voor de benodigde middelen voor 2022 en 2023 aan PS voorleggen.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	34.561	543	35.104
Baten	520	3.505	4.025
saldo baten en lasten	**-34.041**	**2.962**	**-31.079**

Specificatie besluitvorming

Voorstellen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Inzet knelpuntenbuffer t.b.v. cofinanciering Flexpool Wonen	Betreft de cofinanciering van de Rijksregeling t.a.v. Flexpool Wonen, waarbij het Rijk 3,8 mln. inzet voor de versnelling van de woningbouwopgave. Provinciale cofinanciering betreft1,9 mln. (50%). Voorgesteld wordt de cofinanciering te dekken t.l.v. de knelpuntenbuffer. Zie verder Statenmededeling Flexpool Wonen (nov 2020, nr. 4779859).	L	500.000	800.000	600.000	0	0	0
Totaal lasten voorstellen programma 02			500.000	800.000	600.000	0	0	0
Totaal baten voorstellen programma 02			0	0	0	0	0	0

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Capaciteit GGA en opkoopregeling stikstof	Zoals vermeld in de statenmededeling 'Actualiteiten stikstofdossier Q2 2021' d.d. 20 april 2021 verwerken wij de financiering van de capaciteit voor de verkenners gebiedsgerichte aanpak en de opkoopregeling piekbelasters stikstof voor de jaren 2021 tot en met 2023.	L	-778.400	0	0	0	0	0
Inzet knelpuntenbuffer t.b.v. cofinanciering Flexpool Wonen	Betreft de inzet van de Rijksbijdrage voor de regeling Flexpool Wonen, waarbij het Rijk € 3,8 mln. inzet voor de versnelling van de woningbouwopgave. Zie verder Statenmededeling Flexpool Wonen (nov 2020, nr. 4779859).	L	3.800.000	0	0	0	0	0
		B	3.800.000	0	0	0	0	0
Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 02			3.021.600	0	0	0	0	0
Totaal baten eerdere besluitvorming programma 02			3.800.000	0	0	0	0	0

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplannen majeure projecten	Door meerdere malen uitstel van de behandeling van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL) bij de Raad van State is vertraging opgetreden in de uitvoering. Eind 2020 is pas duidelijk geworden dat de behandeling definitief is uitgesteld naar 2021. Daarmee is besloten om ook de uitvoeringsorganisatie verder af te schalen. De Staten zijn in november via een statenmededeling hierover geïnformeerd. Op basis hiervan is besloten om de betaling van termijnen in de 2e helft van 2020 op te schorten. De middelen worden opnieuw op de meerjarige begroting geraamd voor GOL op basis van de nieuwe planning.	L	-10.588.714	12.852.821	2.978.030	0	0	0
Arbeidsmigratie	Als gevolg van motie M108 2020 Arbeidsmigranten, € 350.000, = overhevelen uit onderbesteding EKT t.b.v. verlenging van de bestuursopdracht Arbeidsmigranten 2021 ondanks dat niet wordt voldaan aan de overhevelingscriteria. Dit betreffen middelen voor de kosten van personeel en werkbudget.	L	200.667	0	0	0	0	0
Overheveling middelen implementatie omgevingswet	Betreft overheveling van restant budget 2020 voor implementatie omgevingswet.	L	143.968	0	0	0	0	0
Overheveling Brabantse ontwikkelaanpak stikstof	Zoals aangekondigd bij de Begroting 2021 zijn de restantmiddelen uit 2020 nodig voor de uitvoering van de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof in 2021.	L	764.898	0	0	0	0	0
Vossenhol	De inkomsten m.b.t. locatie Vossenhol zijn deels al in 2020 ontvangen (€ 226.000) en zijn deels lager dan geraamd (€ 69.000). De lagere inkomst komt ten laste van de Risicoreserve Ontwikkelbedrijf	B	-295.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten overhevelingen programma 02		-9.479.181	12.852.821	2.978.030	0	0	0
	Totaal baten overhevelingen programma 02		-295.000	0	0	0	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Actualisatie meerjarenraming Ontwikkelbedrijf	Betreft aanpassing van de meerjarenraming Ontwikkelbelbedrijf waarbij budget voor Verkenningskosten wordt opgehoogd (€ 1,6 mln.) en een voorziening wordt getroffen voor project CSM (€ 8,8 mln.) t.l.v. de reserve ontwikkelbedrijf.	L	1.636.737	0	0	0	0	0
	Totaal lasten overhevelingen programma 02		1.636.737	0	0	0	0	0
	Totaal baten overhevelingen programma 02		0	0	0	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	1.902.818	0	0	0	0	0
Verschuiving budget aanpak stikstof	Budget aanpak stikstof wordt overgeboekt naar programma Ruimte en wonen	L	2.960.500	0	0	0	0	0
	Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 02		4.864.318	0	0	0	0	0
	Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 02		0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten bijstellingen programma 02		**543.474**	**13.652.821**	**3.578.030**	**0**	**0**	**0**
	Totaal baten bijstellingen programma 02		**3.505.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 3 Water en bodem

Algemene voortgang van het programma

De uitvoering van het programma Water en Bodem ligt grotendeels op koers. We zijn voortvarend aan de slag met de in 2020 vastgestelde Visie klimaatadaptatie inclusief de uitwerking van de Bestuursopdracht 'Stoppen van de verdroging met een waterrobuuste inrichting van Brabant'. Het Regionaal Water en Bodem Programma 2022-2027 (RWP) is in april 2021 de inspraak in gegaan als tussenstap naar vaststelling eind 2021. Hierbij is de input van de drukbezochte netwerkbijeenkomst van januari 2021, waar naast de waterschappen onder andere ook de Brabantse Milieufederatie, ZLTO, Vereniging Industriewater, drinkwaterbedrijven, terreinbeherende organisaties en vele gemeenten aanwezig waren, meegenomen.
In voorbereiding op de nieuwe Kader Richtlijn Water (KRW)-planperiode van de waterschappen en de provincie, respectievelijk de waterbeheerplannen (WBP's) en het RWP zijn de afspraken vastgelegd in een Koepelovereenkomst 2021-2027. Per waterschap is deze Koepelovereenkomst uitgewerkt in een ontwerp Maatwerkovereenkomst met daarin een programmering van de wateropgaven per waterschap voor de periode 2022-2027. Naar verwachting worden deze overeenkomsten in het najaar bestuurlijk ondertekend.

Gevolgen corona

De coronacrisis zorgt voor (beperkte) vertraging op de samenwerkingen zoals de klimaatadaptatiedialogen en het daarop gebaseerde Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie Zuid-Nederland, enkele STUW-projecten (inrichtingsmaatregelen KRW), Waterpoort en het interactieve proces ten behoeve van het ontwikkelen van strategische beleidskeuzes en een programma Integraal Riviermanagement (IRM), onder trekkerschap van het ministerie IenW en met een regionale regierol van de provincies. De uitwerking en vaststelling van het concept-RWP heeft, veroorzaakt door de coronacrisis, een vertraging van drie maanden opgelopen. In afstemming met het Rijk en de Brabantse waterschappen zijn het RWP en de waterbeheerplannen van de waterschappen in april 2021 ter inzage gelegd (oorspronkelijk beoogd in december 2020).

Wat willen we bereiken?

Klimaatproof Brabant. Realiseren van een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting en bijbehorend gebruik

Indicator:
· Mate waarin gebieden klimaatbestendig en waterrobuust zijn ingericht (100% in 2050).

Wat gaan we daarvoor doen?

Bewustwording, samenwerking en verankering 'klimaatbestendig handelen'

Indicator	2021	2022	2023	2024
Voortgang beleidsmatige implementatie				
Definitief uitvoeringsprogramma (2022-2027)	1			
Stresstest provincie			1 *(actualisatie)*	
Dialogen gemeente	62			

Concrete aanpak in projecten en gebieden

Indicator	2021	2022	2023	2024
Voortgang uitvoering				
Aantal provinciaal gecofinancierde projecten	30	40	50	*
Aantal grote gebiedsopgaven dat is gestart (cumulatief)*	3	4	5	*

Wat willen we bereiken?

Veilig Water. Blijven zorgen voor veiligheid door de bescherming tegen hoogwater

Indicatoren:
· Het percentage rivierenlandschap waar sprake is van sterke dijken in combinatie met een uitbreiding van de afvoercapaciteit.
· De regionale keringen zijn veilig (100% voldoet aan de norm)

Wat gaan we daarvoor doen?

Toezicht op uitvoering verbeterplannen waterschappen

Indicator	2021	2022	2023	2024
Km te herstellen regionale keringen waterschap Brabantse Delta (cumulatief)	10,6	15,9	21,4	

Uitvoeren Deltaprogramma Maas

Indicator	2021	2022	2023	2024
Voortgang rivierverruimings-projecten (MIRT fase)				
* Lob van Gennep	Verkenning	Planstudie	Planstudie	Uitvoering tot 2026
* Meanderende Maas	Planstudie	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering tot 2028
* Oeffelt	Planstudie	Planstudie	Planstudie/ Uitvoering	Uitvoering tot 2027
* Verlengen brug Veerweg Alphen	Uitvoering			

Wat willen we bereiken?

Voldoende Water. Zorgen voor voldoende grond- en oppervlaktewater (voorkomen van overlast en tekorten)

Indicatoren:
· Diep grondwater: Grondwaterstand en stijghoogte in de grondwaterlichamen voldoet aan de norm (uiterlijk 2027 moeten beide grondwaterlichamen voldoen, 1 voldoet momenteel niet).
· Ondiep grondwater: Areaal natte natuurparels dat niet langer verdroogd is (uiterlijk 2027 is 36.000 ha NNP niet langer verdroogd).
· Het Brabants grondgebied voldoet aan de norm voor regionale wateroverlast (elke 6 jaar worden de inspanningen gekwantificeerd).

Alle bovenstaande indicatoren vergen een lange termijn aanpak en medewerking van veel partijen. We moeten meer inzet plegen om bovenstaande indicatoren tijdig te halen. Ondanks dat we de streefwaarden 2021 wel halen is de restopgave groot en complex en staat doelbereik Kader Richtlijn Water in 2027 onder druk. Om de doelen te halen vraagt dit inzet van partijen binnen en buiten onze provincie en zelfs buiten de landsgrens waar het gaat om voldoen aan de normen voor het diepe grondwater.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verdrogingsaanpak natte natuurparels

Indicator	2021	2022	2023	2024
Hectares binnen natte natuurparel waarin maatregelen zijn getroffen (cumulatief)	374 (*)	(**)	(**)	(**)
Hectares buiten natte natuurparel waar maatregelen zijn getroffen, inclusief bodemverbeteringsmaatregelen (cumulatief)	2.000	5.000	10.000	(**)

Watersysteem voldoet aan normen voor regionale wateroverlast

Indicator	2021	2022	2023	2024
Hectares gerealiseerde waterberging (cumulatief)	412 (*)	(**)	(**)	(**)

Wat willen we bereiken?

Schoon Water. Herstellen van de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater tot tenminste het basisniveau

Indicatoren:
· Alle oppervlaktewaterlichamen in Brabant voldoen aan alle waterkwaliteitseisen conform de Kaderrichtlijn Water in 2027.
· Het grondwater in de drinkwaterbronnen in Brabant blijft van goede kwaliteit.

De waterkwaliteit voldoet niet overal. Mede doordat het in uitvoering krijgen van oppervlaktewater-projecten meer tijd vergt dan voorzien. En het effect van maatregelen in grondwaterbeschermingsgebieden door de complexiteit van het bodem- en watersysteem pas met enkele jaren vertraging zichtbaar is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Schoon grondwater

Prestaties/maatregelen	Indicator	2021	2022	2023	2024
Uitvoeren maatregelen ihkv 6e Nitraatactie-programma (minder emissies en beter bodembeheer)	% landbouwgrond in 8 grondwaterbeschermingsgebieden dat deelneemt aantal grondwaterbeschermingsgebieden waar aan norm wordt voldaan	80% 8	(*)	(*)	(*)

Schoon oppervlaktewater

Prestaties/maatregelen	Indicator	2021	2022	2023	2024
Inrichtingsmaatregelen Kaderrichtlijn water door waterschappen	Beek- en kreekherstel Vispassages	114 km (*) 102 stuks (*)	(**) (**)	(**) (**)	(**) (**)

Wat willen we bereiken?

Vitale Bodem. Herstellen van de vitaliteit van de bodem

Indicator:
· De mate waarin de Brabantse landbouwbodem vitaal is.
o Er is geen sprake meer van verdichting (meer voeding van het grondwater)
o Het gehalte aan organische stof is op voldoende niveau (betere binding meststoffen en water)
o Bodemleven is gevarieerd (betere ziektewering en bodemstructuur)
Streven: 100% van de landbouwbodems in 2050 vitaal, gekoppeld aan klimaatadaptieve inrichting en gebruik.

De klimaatverandering jaagt het bewustzijn aan van de noodzaak van een meer vitale bodem, die beter water vasthoudt (en zo beter kan omgaan met verdroging) en plasvorming op de velden voorkomt. Een toenemend aantal agrarische ondernemers wil daarom investeren in een verbetering van de bodemvitaliteit, maar heeft daarbij begeleiding nodig. Via het Uitvoeringsplan BodemUp 2.0, dat in de 2e helft van 2021 tot uitvoering zal komen (i.s.m. met ZLTO, HAS, waterschappen) worden bodemcoaches ingezet die agrariërs ondersteunen bij duurzaam bodembeheer. BodemUp moet komende jaren leiden tot een forse opschaling van het areaal aan vitale landbouwgronden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met agrarische ondernemers bodemverbeteringsmaatregelen doorvoeren in landbouwgebieden
Zie de indicator bij verdrogingsaanpak Natte Natuurparels.

Organiseren bodemnetwerk Brabant

Indicator	2021	2022	2023	2024
Aantal deelnemers aan bijeenkomsten kennisoverdracht	100	100	100	100

Ontwikkelingen en onzekerheden

De omvang van de opgaven in het Regionaal Water en Bodemprogramma 2022-2027 (RWP) overstijgt de huidig beschikbare dekking. De opgaven zijn groot en in ontwikkeling zoals gemeld in de Visie Klimaatadaptatie en de Statenmededelingen over het RWP. Hierbij bekijken we momenteel alle opties naar aanvullende dekking.
Een van de opties in het kader van aanvullende dekking voor de verdrogingsopgave, als onderdeel van het RWP, is een onderzoek naar de toepassing van de grondwaterheffing welke we momenteel uitvoeren.
We werken de afspraken met de waterschappen, o.a. voor de Kaderrichtlijn Water opgave, uit in maatwerkovereenkomsten per waterschap, deze hebben een directe relatie met de Gebiedsgerichte Aanpak Groenblauw welke we momenteel vormgeven.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	begroting t/m wijz. 2
Lasten	52.006	-19.788	32.218
Baten	4.922	-73	4.849
saldo baten en lasten	**-47.084**	**19.715**	**-27.369**

Specificatie besluitvorming

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Capaciteit Waterpoort	Zoals vermeld in het 'Contourendocument RWP' d.d. 1 december 2020 verwerken wij de financiering van de capaciteit van 1,5 fte voor Waterpoort voor de jaren 2021 tot en met 2023.	L	0	133.875	133.875	0	0	0
Vermindering budget Water n.a.v. Koers 2030	Zoals vermeld in het Contourendocument RWP doen wij nu gestand aan de inverdientaakstelling van €550.000 per jaar vanaf 2025. Ook verwerken wij nu structureel de inverdientaakstelling van het bestuursakkoord 2011-2015 ten laste van de structurele middelen van programma Water en Bodem.	L	0	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000	-1.550.000	-1.550.000
		B	0	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000
Capaciteit uitvoering waterwet	Zoals vermeld in de statenmededeling 'Uitvoering Waterwet/ interim omgevingsverordening: Gebiedsdossiers drinkwatervoorziening' d.d. 26 april 2021 wordt het onderdeel van de uitvoering Waterwet 'opstellen van gebiedsdossiers en uitvoeringsprogramma's ten behoeve van de provinciale taak voor bescherming van het grondwater' teruggehaald naar de provincie.	L	0	89.250	89.250	89.250	89.250	89.250
	Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 03		0	-776.875	-776.875	-910.750	-1.460.750	-1.460.750
	Totaal baten eerdere besluitvorming programma 03		0	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Vitale Bodem	Overheveling ten behoeve van de afdekking van reeds aangegane financiële verplichtingen in 2021.	L	75.733	0	0	0	0	0
Samenwerkingsovereenkomst Waterpoort	Overheveling ten behoeve van de samenwerkingsovereenkomst Waterpoort. Het betreft hier middelen van derden die beschikbaar moeten blijven voor Waterpoort.	L	79.641	40.000	0	0	0	0
	Totaal lasten overhevelingen programma 03		155.374	40.000	0	0	0	0
	Totaal baten overhevelingen programma 03		0	0	0	0	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplannen reserve PMWP algemeen	Actualisatie meerjarenraming 'reserve PMWP: Algemeen'.	L	-16.354.491	13.761.628	7.991.582	0	0	0
Herplannen reserve PMWP Deltaprogramma	Actualisatie meerjarenraming 'reserve PMWP: Deltaprogramma'.	L	-5.087.412	5.684.491	1.340.392	-10.317.770	3.430.431	0
		B	0	1.000.000	1.000.000	0	0	0
(her)plannen uitgaven/ontvangsten bodem tlv reserve bodem	Ramingscijfers m.b.t. bodem zijn nog niet in begroting 2021 opgenomen. O.b.v. realistisch ramen de uitgaven en ontvangsten m.b.t. bodem ramen. Dekking t.l.v. reserve bodem	L	1.400.000	0	0	0	0	0
POP3 - onderdeel Water	Actualisatie van de meerjarenraming POP3 - onderdeel Water.	L	180.000	184.052	0	0	0	0
	Totaal lasten herplanning reserves programma 03		-19.861.903	19.630.171	9.331.974	-10.317.770	3.430.431	0
	Totaal baten herplanning reserves programma 03		0	1.000.000	1.000.000	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Programmabureau KRW-DHZ	Bijstelling naar aanleiding van het jaarprogramma KRW-DHZ 2021.	L	-110.730	37.305	0	0	0	0
		B	-73.425	0	0	0	0	0
Bijdrage aan GBO voor landelijk grondwaterregister	Voorheen werd de bijdrage aan de Gebiedsgerichte Beheersorganisatie Provincies gedekt vanuit een centrale post onder productgroep 04.02 - Milieu. Om de water-gerelateerde deel van deze bijdrage in de provinciale begroting op de inhoudelijk juiste plaats te verantwoorden verplaatsen wij deel van dit budget, dat betrekking heeft op het landelijk grondwaterregister, naar programma Water.	L	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
Overboeking GBO bijdrage van Milieu naar programma's Water en Bodem en Landbouw	Overboeking GBO Bijdrage m.b.t. landelijk grondwaterregister € 26.000 (water) + € 34.000 Web BVB (landbouw)	L	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Onderhoud vaarwegen	Aanpassing van de meerjarenraming onderhoudsbijdragen van de vaarwegen in West-Brabant waar de provincie vaarwegbeheerder van is, naar aanleiding van de bijgestelde planning van waterschap Brabantse Delta.	L	-559.725	-505.725	-158.725	-1.432.725	2.656.900	0
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	552.488					
	Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 03		-81.967	-432.420	-122.725	-1.396.725	2.692.900	36.000
	Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 03		-73.425	0	0	0	0	0
	Totaal lasten bijstellingen programma 03		**-19.788.496**	**18.460.876**	**8.432.374**	**-12.625.245**	**4.662.581**	**-1.424.750**
	Totaal baten bijstellingen programma 03		**-73.425**	**0**	**0**	**-1.000.000**	**-1.000.000**	**-1.000.000**

Programma 4 Natuur en milieu

Algemene voortgang van het programma

In de afgelopen tijd is voortvarend doorgewerkt aan de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant en het herstel van N2000-gebieden. Ook in grote projecten als Peelvenen en Westelijke Langstraat gaat binnenkort de schop in de grond.
Op 12 maart jl. hebben PS de actualisatie van de EVZ's vastgesteld. De opgave is bijgesteld naar 1.325 ha. Met de waterschappen en gemeenten zijn we in overleg om te komen tot een versnelling van de realisatie van de EVZ's.
PS zijn met een statenmededeling geïnformeerd over de gebiedsgerichte aanpak van de groene en blauwe opgaven. Het gaat hier om de samenhangende uitvoering van vastgestelde (rijks)doelen en provinciale ambities op het gebied van natuur, landschap, water, bodem en landbouw. We werken tegelijkertijd hard aan het behalen van de wettelijk verplichte Natura 2000-, NNB- en KRW-doelen én aan versnelling en intensivering van natuurstel in en rondom de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Er lopen inmiddels in meerdere gebieden verkenningen onder leiding van onafhankelijke verkenners. Een belangrijke impuls is het landelijk Programma Natuur waarover dit voorjaar concrete afspraken worden gemaakt met het Rijk.
De Stimuleringsregeling Landschap (StiLa) is voor de derde keer gewijzigd. Opnieuw doen meer gemeenten mee waardoor het totaal aan deelnemende gemeenten op 51 komt. Ook zijn de 4 Brabantse waterschappen toegetreden tot de regeling, zodat ook de landschappelijke ontwikkeling met watergerelateerde elementen, zoals infiltratiegreppels en waterbergingsvoorzieningen mogelijk wordt.
Bij de vergunningverlening gebiedsbescherming Wet Natuurbescherming (Stikstof) is de werkvoorraad nog steeds groot, nl. 800 aanvragen. De uitspraak van de rechter rondom de casus bij de Logtsebaan (Oirschot) inzake intern salderen betekent dat er naar schatting nog ca. 200 overblijven. Door de omgevingsdienst Brabant Noord is een extra inspanning gepleegd voor het uitbreiden van de capaciteit voor deze taak. Daarnaast is een landelijke taskforce stikstof ingericht voor het legaliseren van PAS-meldingen. Het rapport van de commissie van Aartsen over de werking van het huidige landelijke VTH stelsel heeft de nodige aanbevelingen ten aanzien van de werking van het stelsel. In IPO werken we aan een gezamenlijke reactie. Verder is door de Zuidelijke rekenkamer eind 2020 een onderzoek opgeleverd naar de uitvoering van VTH, daarbij zijn de hogere risicobedrijven op Moerdijk als uitgangspunt genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen en er zal gerapporteerd worden over de voortgang.
De uitvoering van de milieu onderwerpen liggen op schema. In maart jl. is de uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord vastgesteld. De marktconsultatie naar nascheiding van afval is afgerond. Hieruit is gebleken dat nascheiding kansrijk is. In april is met een statenmededeling invulling gegeven aan de moties over meer meetpunten in Brabant. Betrokken gemeenten gaan dit verder uitwerken en de provincie zal, om meer Brabantse gemeenten te betrekken, dit jaar met de initiatiefnemers een Afvalcongres organiseren. Voor de zomer 2021 wordt het beleidskader gezondheid naar PS gezonden. Dit betreft een horizontaal beleidskader die verbindend en agenderend werkt voor de provinciale inzet op het gebied van gezondheid.

Gevolgen corona

Corona heeft nog steeds een negatieve invloed op de voortgang van gebiedsprocessen omdat keukentafelgesprekken, schetssessies en voorlichtingsavonden minder goed mogelijk zijn. Maar Corona biedt ook kansen: zo zijn medewerkers van de Efteling die al lange tijd thuis zaten aan de slag gegaan in de natuurterreinen van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Brabants Landschap. Het is positief dat de waardering voor natuur in de stad en daarbuiten is toegenomen. Wel leidt dit tot een grotere recreatieve druk op verschillende natuurgebieden.

Corona heeft impact op het werk van de omgevingsdiensten. Waar vergunningverlening op afstand nog kan plaatsvinden is dat voor toezicht op locatie heel lastig. Digitaal en administratief toezicht was wel mogelijk en fysiek toezicht voor zover dat kon.

Wat willen we bereiken?

Realisatie van een robuust en samenhangend natuurnetwerk

Indicator:

- **In 2027 is het robuuste en samenhangende natuurnetwerk gerealiseerd**

Omdat het tempo van realisatie te laag is om in 2027 het natuurnetwerk te realiseren, zijn diverse versnellingsacties ingezet. Zo hebben we in 2020 programmeringsafspraken met drie waterschappen en drie terrein beherende organisaties (TBO's) in samenwerkingsovereenkomsten vastgelegd. Met de TBO's is afgesproken dat zij 3.000 ha verwerven en in eindbeheer nemen. Regelmatig voeren we voortgangsgesprekken met de 6 bovengenoemde partners en met 15 overige trekkers van natuurprojecten. Uit de opgehaalde informatie blijkt dat in alle projecten gesprekken worden gevoerd met grondeigenaren. Er wordt opnieuw bezien of het huidige (grond)instrumentarium voldoende is om alle gronden tijdig beschikbaar te krijgen. De hieronder staande streefwaarden bij de te nemen maatregelen zijn er op gericht om in 2027 het natuurnetwerk te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Realisatie Natuurnetwerk Brabant: grondverwerving / functieverandering

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Gerealiseerde ha (cumulatief)	9.600	5.000	6.000	7.000	8.200	9.600

Realisatie Natuurnetwerk Brabant: inrichting

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Gerealiseerde ha (cumulatief)	15.200	7.000	8.500	10.000	11.500	15.200

Realisatie ecologische verbindingszones

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Gerealiseerde ha (cumulatief)	1.325	125	185	335	585	1.325

De actualisatie van de EVZ opgave is op 12 maart 2021 door de Staten vastgesteld. De opgave is bijgesteld naar 1.325 ha. De planning voor de realisatie in de komende jaren is verlaagd. Dit komt vooral doordat de daadwerkelijke realisatie van EVZ's veel meer doorlooptijd vraagt dan was ingeschat. De realisatie van de EVZ 's is een complexe opgave waarvoor nog weinig initiatiefnemers zijn opgestaan. De ophoging van het subsidiepercentage voor gemeenten heeft geleid tot meer initiatieven van gemeenten, maar heeft niet de achterstand weggewerkt. Op dit moment zijn wij met waterschappen en gemeenten in gesprek om hen te stimuleren om met meer uitvoeringsvoorstellen te komen.
Tegelijkertijd zien we dat waterschappen en gemeenten in de afgelopen jaren meer aanvragen voor EVZ subsidie bij het GOB hebben ingediend. Het GOB heeft inmiddels voor ruim 300 ha subsidie verleend. De verhoging van de subsidie voor droge (delen van) EVZ's van 50% naar 75% heeft daaraan bijgedragen. De projecten waaraan subsidie is verleend, starten veelal in 2021 en 2022 met de uitvoering.
Het tempo van de realisatie is echter nog niet hoog genoeg. Er wordt gewerkt aan aanvullende afspraken in het kader van de maatwerkovereenkomsten tussen waterschappen en provincie. Ook worden gemeenten nadrukkelijk aangesproken om met de EVZ's in hun gemeente aan de slag te gaan.

Beheer van het Natuurnetwerk Brabant

Indicator	Opgave 2012 t/m 2027	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2027
Beheerde ha via de Subsidiestelsel Natuur en Landschap – onderdeel natuurbeheer (cumulatief)	90.200	83.000	84.200	85.400	86.600	90.200

Wat willen we bereiken?

Herstel van de biodiversiteit

Indicatoren:

- **In 2030 is de afname van de biodiversiteit naar een positieve trend omgebogen**

In 2021 worden verdere stappen gezet om de biodiversiteit te herstellen en de afname naar een positieve trend om te buigen. Zo wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer, wordt de bossenstrategie uitgewerkt in een uitvoeringsagenda, worden herstelmaatregelen in de Natura-2000 gebieden uitgevoerd en in de overige leefgebieden daarbuiten die voor de diverse kwetsbare soorten zijn vastgesteld. Aanvullend daarop wordt gewerkt aan extra maatregelen waarvoor in het kader van het Landelijk Programma Natuur extra rijksmiddelen beschikbaar worden gesteld. Dit voorjaar zal daarvoor een SPUK voor de komende drie jaar met het rijk worden afgesproken.
Dit voorjaar wordt tevens een monitoringsrapportage opgesteld waarin de trend van de biodiversiteit in Brabant t/m 2020 zal worden gepresenteerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Indicator	2021	2022	2023	2024
Beheerde ha via de Subsidiestelsel Natuur en Landschap – onderdeel agrarisch natuurbeheer (cumulatief)	3.674	3.674	3.082	3.082

Bosuitbreiding en bosomvorming

Indicator	2021	2022	2023	2024
In uitvoering genomen ha bosuitbreiding (cumulatief)	500	1.500	2.500	3.500

Uitvoeren herstelmaatregelen in N2000-gebieden

Indicator	2021	2022	2023	2024
Aantal uitgevoerde maatregelen (cumulatief)	400	pm1	pm1	pm1

pm1: afhankelijk van de invulling van de 2e fase N2000-herstelmaatregelen

De uitvoering van een klein aantal herstelmaatregelen in complexe gebiedsprocessen start in 2021 en wordt in 2022 opgeleverd.

Uitvoeren inrichtingsmaatregelen in leefgebieden

Indicator	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerde ha (cumulatief)	2.000	3.000	4.000	pm

Gebiedsgerichte aanpak groene en blauwe opgaven

Indicator	2021	2022	2023	2024
GGA-verkenning voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden	Afgerond			

Wat willen we bereiken?

Versterking van de kwaliteit van het Brabantse landschap

Indicatoren:

- **In 2030 zijn de waardevolle cultuurhistorische landschappen in Brabant behouden en waar mogelijk versterkt**

Wat gaan we daarvoor doen?

Maatregelen die de karakteristieke Brabantse landschappen versterken

Indicator	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerde ha via de stimuleringsregeling Landschap en de subsidieregeling voor de aanleg van landschapselementen en het herstel van cultuurhistorische landschapselementen	15 ha	15 ha	15 ha	15 ha
Beheerde ha via de stimuleringsregeling Landschap	450 ha	450 ha	450 ha	450 ha

Wat willen we bereiken?

Verankering van de natuur in de samenleving

Indicator:

- **In 2022 investeren meer Brabantse burgers en ondernemers in hun groene leefomgeving**

Wat gaan we daarvoor doen?

Maatregelen die de verankering van de natuur in de samenleving versterken

Prestaties/maatregelen	Indicator	2021	2022	2023	2024
Ondernemers en burgers die investeren in hun groene leefomgeving	Aantal uitgevoerde maatregelen/initiatieven	35	35	pm	pm

Sneller dan verwacht heeft de regeling vergroening Schoolpleinen, die tot 2022 openstond, het subsidieplafond bereikt. Daardoor zijn veel projecten die pas voor 2021 en 2022 verwacht werden nu al opgeleverd (in 2020 werden totaal 139 projecten opgeleverd in plaats van de verwachte 70). De planning voor 2021 en 2022 is hierop aangepast. Gemiddeld over de gehele periode t/m 2022 blijft de indicator van het aantal uitgevoerde initiatieven vooralsnog ongewijzigd.

Wat willen we bereiken?

Milieu. Continue verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van de geluid-, geur- en lichthinder

Indicator:

- **In 2030 is de luchtkwaliteit verbeterd en de geluidsoverlast verminderd**

Ook op de milieu onderwerpen liggen we op schema. We hebben in maart jl. de uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord vastgesteld. In april is met een statenmededeling invulling gegeven aan de moties over meer meetpunten in Brabant, waarvan de financiële vertaling opgenomen is in deze Burap. Daarnaast wordt de implementatie van de aanvullingswetgeving geluid onder de Omgevingswet voorbereid met daarin een aantal wijzigingen van de luchthavenregelgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beperken van geluidsoverlast voor Brabanders

Indicator	2021	2022	2023	2024
Aantal resterende woningen met een geluidsbelasting > 60 dB met een onbekend binnenniveau of een binnenniveau > 36 dB)	5.400	5.000	4.600	4.200

Zoals gerapporteerd in de jaarrekening 2020 hebben we in 2020 om meerdere redenen vertraging opgelopen. Gebleken is dat we deze vertraging niet meer kunnen inhalen. We passen de tabel hierop aan.
We stellen daarnaast voor de indicator te wijzigen in ‘aantal resterende woningen dat in aanmerking komt voor sanering’. De huidige definitie is te beperkend en sluit in een aantal gevallen niet aan bij de praktijk. We hanteren daarnaast het moment dat voor een woning een rapport met binnenniveau is geregistreerd als laatste ijkpunt. Op dat moment ontvangen bewoners een aanbod; als provincie hebben we geen invloed of bewoners hierop ingaan en/of binnen welk tijdsbestek ze eventuele maatregelen nemen.

Kiezen voor schone lucht in provinciale projecten

Conform de vastgestelde Uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord dragen we bij aan de landelijke doelstelling van 50% gezondheidswinst uit binnenlandse bronnen in 2030 ten opzichte van 2016.

Stevige monitoring kwaliteit van de leefomgeving

Terugdringen ernst en cumulatie van milieubelasting

Indicator	2021	2022
Rapport verkenning hotspots Brabant	1	
Plan van aanpak hotspots		1

Wat willen we bereiken?

Gezondheid

- Voor de zomer van 2021 zal het beleidskader gezondheid naar PS worden gezonden. Dit betreft een horizontaal beleidskader die verbindend en agenderend werkt voor de provinciale inzet op het gebied van gezondheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen van uitvoeringsagenda, die invulling geeft aan rolneming van provincie.

Wat willen we bereiken?

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) leveren een bijdrage aan een gezonde fysieke leefomgeving en daarmee een bijdrage aan een goed werk- en leefklimaat.

De eerste termijnrapportages van omgevingsdiensten over de voortgang ontvangen wij in juni. Behalve over de vertraging bij de vergunningverlening over de Wet Natuurbescherming, zoals reeds gemeld in het algemene deel, zijn er geen andere afwijkingen te melden.

Wat gaan we daarvoor doen?

De vergunningverlening, toezicht en handhaving voldoen aan de gestelde generieke kwaliteitsdoelstellingen van rechtmatigheid en kwaliteit

Prestaties/ maatregelen	Indicator	2020	2021	2022	2023
De vergunningverlening voldoet aan de gestelde generieke kwaliteitsdoelstellingen	Aantal vergunningverleningsprocedures waarin gebruik wordt gemaakt van de Wet dwangsom	<1%	<1%	<1%	<1%

van rechtmatigheid en kwaliteit					
	Aantal van rechtswege verleende vergunningen a.g.v. late of geen reactie bestuursorgaan (lex silencio positivo)	0	0	0	0
	Beschikkingen zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld – norm 90%	90%	90%	90%	90%
Toezicht en handhaving voldoen aan de gestelde generieke kwaliteitseisen	Handhavingsbeschikkingen blijven in stand na gerechtelijke toetsing	90%	90%	90%	90%
	Mate van spontane naleving (na eerste controles)	60%	60%	60%	60%

De definitieve eindrapportages over de uitvoering van de VTH taken zijn nog niet beschikbaar. In april wordt net als in 2020 een statenmededeling opgeleverd met daarin de resultaten over de VTH uitvoering.

Ontwikkelingen en onzekerheden

- In het kader van het Landelijk Programma Natuur worden extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld voor natuur. Dit voorjaar wordt daarvoor een SPUK voor de komende drie jaar met het rijk afgesproken en waar voor Brabant € 70 mln aan rijksmiddelen beschikbaar zijn plus 10 mln voor boscompensatie.
- Er wordt gewerkt aan een nieuw beleidskader natuur dat in 2022 aan de Staten wordt voorgelegd. Onderdeel hiervan is een evaluatie van het uitvoeringsprogramma Brabant Uitnodigend Groen. Deze evaluatie wordt in 2021 uitgevoerd en na de zomer naar de Staten gestuurd.
- Er wordt maximaal ingezet op de realisatie van het natuurnetwerk in 2027 maar het is nog onzeker of de ingezette versnellingsacties het gewenst effect hebben.
- De juridische praktijk voor vergunningverlening gebiedsbescherming Wet Natuurbescherming is en blijft weerbarstig, dat heeft gevolgen voor de uitvoering. Dat maakt het lastig voorspelbaar hoe de ontwikkeling is van de toekomstige werkvoorraad is voor de ODBN.
- Voor de prestatie 'Beperken geluidsoverlast bij woningen langs provinciale wegen' zijn we afhankelijk van voortgang op provinciale infra projecten.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	134.473	13.378	147.851
Baten	5.551	5.875	11.426
saldo baten en lasten	**-128.922**	**-7.503**	**-133.425**

Specificatie besluitvorming

Voorstellen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Verkenning C-support	PS hebben bij PPN 2022 dd. 21/5/2021 middels motie 44b "Corona patiënten nazorg bieden" ingestemd om € 90.000 uit knelpuntenbuffer beschikbaar te stellen t.b.v. verkenning naar een kennis- en support netwerk met Q en C support als basis. In deze verkenning willen we bekijken of we, met Q en C support als basis, kunnen komen tot een nationaal en Europees toonaangevend kennis- en supportcentrum voor nazorg voor alle postinfectieuze aandoeningen en daarmee de Brabantse samenwerkings- en kenniskwaliteiten in onder andere Brainport rondom lifesciences, data en gedragswetenschappen te benutten. In deze verkenning willen we belangrijke partners zoals Q en C support, het ministerie van VWS, kennisinstellingen, zorgpartners en ervaringsdeskundigen met elkaar verbinden en tot een gezamenlijke propositie komen. Ook wil Brabant bijdragen aan de realisatie van dit kennis- en supportcentrum. De kosten van deze verkenning bedragen naar schatting € 90.000	L	90.000	0	0	0	0	0
Totaal lasten voorstellen programma 04			90.000	0	0	0	0	0
Totaal baten voorstellen programma 04			0	0	0	0	0	0

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Meetpunten Brabant	Tbv 2 meetpunten Brabant wordt € 978.500 gedekt uit reserve PMWP conform statenmededeling 6/4/2021 4865966	L	78.600	195.700	195.700	195.700	312.800	0
Capaciteit GGA en opkoopregeling stikstof	Zoals vermeld in de statenmededeling 'Actualiteiten stikstofdossier Q2 2021' d.d. 20 april 2021 verwerken wij de financiering van de capaciteit voor de verkenners gebiedsgerichte aanpak en de opkoopregeling piekbelasters stikstof voor de jaren 2021 tot en met 2023.	L	0	178.500	178.500	0	0	0
Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 04			78.600	374.200	374.200	195.700	312.800	0

Totaal baten eerdere besluitvorming programma 04			0	0	0	0	0	0

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Voorbereidingskrediet Gezondheid	Betreft BA-middelen tbv voorbereidingskrediet Gezondheid, deze middelen zijnbeschikbaar gesteld voor de BA-periode t/m 2023	L	71.000	0	0	0	0	0
Gevelsaneringen geluid	Deze middelen worden beschikbaar gesteld door Infra voor geluidsanering van woningen langs provinciale wegen mbt groot onderhoud/reconstructie van een weg. Deze middelen moeten meerjarig beschikbaar blijven.	L	0	225.000	0	0	0	0
Impuls omgevingsveiligheid	Deze middelen zijn hiervoor door IenW aan de provincie toegekend met het doel om deze te verdelen onder de omgevingsdiensten ten behoeve van 'Impuls Omgevingsveiligheid'. De inzet van de onderbesteding 2020 is nodig om aan de verplichtingen voor IOV in 2021 te kunnen voldoen.	L	89.418	0	0	0	0	0
Lucht, geluid, Geur	Op basis van realistisch ramen worden de middelen ad € 200.000 doorgeschoven naar 2024	L	-200.000	0	0	200.000	0	0
Gezondheid	De uitgaven mbt voorbereidingskrediet Gezondheid, obv voortschrijdend inzicht en realistisch ramen aframen en € 200.000 doorschuiven naar 2022 en 2023	L	-200.000	100.000	100.000	0	0	0
Totaal lasten overhevelingen programma 04			-239.582	325.000	100.000	200.000	0	0
Totaal baten overhevelingen programma 04			0	0	0	0	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Egalisatiereserve VTH herplannen	Actualisatie meerjarenraming egalisatiereserve VTH	L	491.260	719.240	-512.367	0	0	0
		B	533.710	533.710	533.710	533.710	533.710	533.710
Herplanning reserve Natuurbeheer en ontwikkeling	Herplanning reserve Natuurbeheer en ontwikkeling naar aanleding van de jaarrekening onderdeel Natuur overig	L	500.000	0	0	0	0	0
Herplanning reserve N69	Herplanning reserve Spaar en Investeringsfonds naar aanleiding van de jaarrekening 2020 onderdeel N69	L	0	0	0	906.736	0	0
Herplanning reserve Natuur en Landschapsbeleid	Herplanning reserve Natuur en Landschapsbeleid naar aanleiding van de jaarrekening 2020 onderdeel Natuur en Samenleving	B	20.000	0	0	0	0	0
		L	585.000	0	0	0	0	0
Herplanning reserve Natuur en Landschapsbeleid n.a.v.	De Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader Noord-Brabant (Stika) is beëindigd en daarvoor in de plaats is de Stimuleringsregeling Landschap (Stila)	L	2.273.000	2.344.000	2.614.000	253.000	0	0
		B	1.962.000	554.000	494.000	0	0	0

openstelling subsidieregeling Stila	gekomen. Het betreft hier het ramen van de openstelling regeling (Stila).eind 2020 en 2021 .							

Totaal lasten herplanning reserves programma 04	3.849.260	3.063.240	2.101.633	1.159.736	0	0
Totaal baten herplanning reserves programma 04	2.515.710	1.087.710	1.027.710	533.710	533.710	533.710

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Externe veiligheid	Betreft rijksmiddelen vanuit de Decentralisatieuitkering Externe Veiligheid. De onderbesteding uit 2020 blijft beschikbaar voor externe veiligheid.	L	9.740					
		B	9.740					
Actualisatie Natuurnetwerk Brabant	De grondposities (aankoop, verkoop en doorlevering) laten zich moeilijk ramen door het GOB. Bij deze wijziging zijn op basis van de meest recente grondmutaties de ramingen bijgesteld. In het addendum bij de Grondnota (PS29/16A) is afgesproken dat bij de Bestuursrapportages de wijziging op de begroting wordt opgenomen.	L	10.000.000	0	0	0	0	0
		B	3.500.000	0	0	0	0	0
Bijdrage aan GBO voor landelijk grondwaterregister	Voorheen werd de bijdrage aan de Gebiedsgerichte Beheersorganisatie Provincies gedekt vanuit een centrale post onder produktgroep 04.02 - Milieu. Om de water-gerelateerde deel van deze bijdrage in de provinciale begroting op de inhoudelijk juiste plaats te verantwoorden verplaatsen wij deel van dit budget, dat betrekking heeft op het landelijk grondwaterregister, naar programma Water.	L	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000
Inbesteding IOV	Bijstelling financiering inbesteding van de taak "afhandelen van verzoeken om af te wijken van bijlage 2 Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant, onderdeel Natura 2000-gebieden"op basis van de daadwerkelijke inbesteding.	L	0	-22.313	-22.313	0	0	0
Overboeking GBO bijdrage van Milieu naar programma's Water en Bodem en Landbouw	Overboeking GBO Bijdrage mbt landelijk grondwaterregister € 26.000 (water) + € 34.000 Web BVB (landbouw)	L	-44.000	-44.000	-44.000	-44.000	-44.000	-44.000
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	3.221.289	0	0	0	0	0
Verschuiving budget aanpak stikstof	Budget aanpak stikstof wordt overgeboekt naar programma Ruimte en wonen	L	-2.960.500	0	0	0	0	0
Verschuiving budget regie op handhaving	Budget regie op handhaving wordt overgeboekt van programma Bestuur en veiligheid naar programma Natuur en milieu	L	20.058	0	0	0	0	0
Budget dumpen drugsafval	Budget dumpen drugsafval overboeken van programma 04 Milieu naar programma 01 bestuur en veiligheid	L	-530.455	0	0	0	0	0
		B	-150.000	0	0	0	0	0
Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 04			9.690.132	-92.313	-92.313	-70.000	-70.000	-70.000
Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 04			3.359.740	0	0	0	0	0

Totaal lasten bijstellingen programma 04	13.468.410	3.670.127	2.483.520	1.485.436	242.800	-70.000
Totaal baten bijstellingen programma 04	5.875.450	1.087.710	1.027.710	533.710	533.710	533.710

Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling

Algemene voortgang van het programma

De uitvoering van het programma Economie ligt op koers. Na de vaststelling van het beleidskader Economie 2030 in oktober 2020 is de aandacht vol op de uitvoering gericht. Met partners in Noord-Brabant hebben we intussen intensief gesproken over de ambities, de opgaven en de activiteiten waarmee we de beoogde doelstellingen uit het beleidskader willen realiseren. Het platform Toekomstbehendig Brabant is opgestart en middels dit platform delen we informatie met bedrijven, onderwijs en kennispartners in Brabant om ze zo te kunnen inspireren.
Volgend op het beleidskader zijn er in februari twee uitvoeringsagenda's vastgesteld door GS gericht op de twee versnellingsopgaven, data-economie en circulaire economie. We mikken op het vergroten van de datamaturiteit van het brede stuwende MKB. En met de partners in Brabant willen we de benutting van de grondstoffen meer duurzaam maken. De Uitvoeringsagenda toekomstbestendige clusters is april door GS vastgesteld en de laatste uitvoeringsagenda behorend bij het beleidskader, de doorontwikkeling van campussen volgt voor de zomer.
Met kennisinstellingen, ROM's en bedrijfsleven is gewerkt aan het versterken van samenwerking rondom diverse innovatiethema's.
Als provincie zijn we betrokken bij meerdere consortia die projecten hebben ingediend voor het Nationaal Groeifonds. Daarvan zijn recent vanuit het innovatieluik de AI-alliantie, Quantumtechnologie, productie van biomedische materialen, Medische Data en Groenvermogen (vergroening van de chemie) geheel of gedeeltelijk gehonoreerd. Binnen infrastructuur is het innovatieprogramma van de Brianportlijn toegekend. In totaal gaat het hierbij om een bedrag van bijna € 1,4 miljard. Van een beperkt deel is nu al zeker wat er in Brabant neerslaat, voor een ander deel moet het proces van toedeling nog volgen, bijv. via in te dienen calls. Eind maart is de nieuwe regeling REACT EU geopend via onze uitvoeringsorganisatie Stimulus, gericht op het herstel van Corona voor het brede innovatieve MKB. Meer dan 20 projecten zijn ingediend en maken kans op 20 miljoen ondersteuning in het Brabantse luik. De projecten ie voortkomen uit de Actie en Investeringsagenda Coronaherstel B5 en M7 maken hier onderdeel van uit. Met de regio West Brabant zijn de voorbereidingen gestart voor het inrichten van het Just Transition Fund (JTF) gericht op sociaal-economische ondersteuning van regio's in transitie.

Gevolgen Corona
Maatregelen om impact corona te "dempen": GS hebben PS uitgenodigd om eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken betreffende het voorgenomen besluit van GS om €22,5 mln. beschikbaar te stellen als cofinanciering van EZK-middelen ten behoeve van de fondsversterking van de BOM. Door het fondsvermogen van de BOM te versterken, kan de BOM in nieuwe financieringsrondes ook het eigen vermogen van diverse innovatieve mkb-ondernemingen versterken.
GS hebben €1.170.000,-- beschikbaar gesteld voor de projecten (type 1) Brabant Ring en Brabant Leert uit de Actie- en Investeringsagenda Coronaherstel Noord-Brabant.

Impact Corona:

- Arbeidsmarktbeleid; Door Corona kent het beroeps- en wetenschappelijk onderwijs nog steeds beperkingen, waardoor Actie-agenda Hoger Onderwijs nog niet is opgeleverd en het MBO, ondanks extra inspanningen, nog steeds tekort heeft aan stageplaatsen. Verder verloopt het aantrekken van kenniswerkers en internationale studenten nog niet optimaal vanwege reisbeperkingen.
- Internationalisering; De reisbeperkingen als gevolg van de Corona pandemie zijn nog steeds van kracht.
  Internationale contacten behoren, ondanks het feit dat er momenteel geen fysieke ontmoetingen

kunnen plaatsvinden, wel tot de mogelijkheden, maar vinden nu in een digitale/virtuele omgeving plaats (Bv. Brabant Innovation Day van 22 april 2021).

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van missie-gedreven innovatie door sterke ecosystemen en clusters van bedrijven.

Indicatoren:

- **Handhaving van Brabantse positie op de (RIS) en (RCI)ranglijsten**
- **% toename van het bruto regionaal product (BRP) ten opzichte van het voorgaande jaar**

Geen indicatie dat deze doelstelling niet gehaald zal worden.
De regional innovation index en de regional innovation scoreboard is een tweejaarlijkse meting. De Europese Commissie heeft nog geen editie gepubliceerd, die komt later dit jaar.
Over het BRP is nog weinig te zeggen. Dit is afhankelijk van het verloop van de coronacrisis.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een impuls aan de circulaire economie/samenleving
Indicator:

- **Versnellen circulair grondstoffengebruik in de Brabantse samenleving**

Een impuls in digitalisering
Indicator:

- **Datamaturiteit van MKB in Brabantse topsectoren (gemiddeld 2,5 in 2018 op schaal van 1 tot 5)**

.

We versterken het organiserend vermogen in triple helix samenwerkingen op verschillende niveaus: in steden en op regionaal niveau
Indicator:

- **Uitvoeringsagenda incl.acties voor (toekomstbestendige) clusters**

We zorgen dat rondom sleuteltechnologieën zogenaamde innovatie-coalities tot stand komen
Indicator:

- **We bereiden de totstandkoming van 5 innovatie-coalities voor**

We zorgen voor een organisatorisch sluitende keten voor de ondersteuning van innovatieve starters, groeiers en scale-ups.

Indicator:

- **% inzet vanuit middelen uit fondsen startup, BOM/ Brabant Startup Fonds (BSF) en scale-up fondsen**

Wat willen we bereiken?

Inzetten op talentontwikkeling voor de kenniseconomie van morgen

Indicatoren:

- **Spanningsindicator Brabantse arbeidsmarkt**
- **% bruto arbeidsparticipatie (werkgelegenheid)**
- **Scholingsindicator**

Wat gaan we daarvoor doen?

Aantrekken van nationaal en internationaal talent

Aantrekken van kenniswerkers en internationale studenten verloopt nog niet optimaal vanwege reisbeperkingen door corona

Behouden van het aanwezige talent

Goed benutten van het Brabantse arbeidspotentieel

Ontwikkelen talent

Het beroepsonderwijs kent nog steeds beperkingen door corona daardoor is de Actie-agenda Hoger Onderwijs nog niet opgeleverd en heeft het MBO nog steeds een tekort aan stageplaatsen.

Wat willen we bereiken?

Realiseren van sterkere clusters door Europese en internationale samenwerking

Bij het opstellen van deze Burap gaan we uit van een totale opening in Europa vanaf 1 september 2021. Mocht deze openstelling achterwege blijven, dan is de verwachting dat als gevolg hiervan het aangaan van 5 nieuwe Europese/internationale samenwerkingsverbanden in 2021 niet of slechts gedeeltelijk gehaald wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bouwen en onderhouden van contacten en netwerken voor internationale innovatiesamenwerking
Indicator:

- **5 nieuwe Europese/internationale samenwerkingsverbanden**

Continueren van investeringsbevordering
Indicator:

- **aantal gevestigde bedrijven binnen het Meerjarenplan BOM afgesproken specifieke doelgroepen**
- **aantal nieuwe arbeidsplaatsen**

Optimaal gebruik blijven maken van de kansen die Europa ons biedt om provinciale beleidsdoelen te bereiken
Indicator:

- **We stellen twee keer per jaar PS-voortgangsrapportage over Europese programma's op, waarin voortgang wordt gemonitord**

Stimuleren van de internationale handel
Indicator:

- **aantal handel bevorderende activiteiten**
- **aantal deelnemende bedrijven/ kennisinstellingen**

Wat willen we bereiken?

Het versterken van de ruimtelijke-economische structuur

Indicator:

- **Provincie Noord-Brabant scoort gemiddeld op de Brede Welvaartsindicator (BWI in 2017)**

Wat gaan we daarvoor doen?

Bijdragen aan campusontwikkeling

We sturen er op aan dat de Staten rond de zomer hier kennis van kunnen nemen.

Voldoende en toereikende woningen
Indicator:

- **Geen, worden mede door andere programma's bepaald**

We stellen een investeringsbenadering Herstelaanpak Corona op

Ontwikkelingen en onzekerheden

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	42.341	20.826	63.167
Baten	1.201	0	1.201
saldo baten en lasten	**-41.140**	**-20.826**	**-61.966**

Specificatie besluitvorming

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
UA Toekomstigbestendige Clusters en Triple Helix Samenwerking 2021-2023	Verwerking van Statenmededeling UA Toekomstigbestendige Clusters en Triple Helix Samenwerking 2021-2023. C2278289/4860416	L	5.000.000	0	0	0	0	0
UA Circulaire Economie 2021	Statenmededeling UA Circulaire Economie 2021 - 2023 Documentnr. 4790503	L	1.706.000	0	0	0	0	0
UA DataEconomie 2021	Statenmededeling UA DataEconomie 2021-2023. Documentnr. 4776350	L	9.300.000	-2.881	0	0	0	0
	Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 05		16.006.000	-2.881	0	0	0	0
	Totaal baten eerdere besluitvorming programma 05		0	0	0	0	0	0

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Cofinanciering Jads	Vanuit PNB € 540.000 cofinancieringsmiddelen toegezegd t.b.v. valorisatie-activiteiten vanuit JADS richting het bedrijfsleven enerzijds bijdragen aan data-business voor de Brabantse economie en anderzijds tot het beschikbaar komen van data-talent dat aansluit op de behoefte van de arbeidsmarkt. Ook vanuit gemeente Den Bosch wordt bijgedragen. Voorgesteld wordt om deze middelen vanuit onderbesteding programmabudget EKT 2020 over te hevelen naar 2021.	L	540.000	0	0	0	0	0
Regiodeal Agro Proeftuin	Door GS in 2020 € 250.000 cofinancieringsmiddelen toegezegd t.b.v. regiodeal Agro Proeftuin ad € 250.000, =. Voorgesteld wordt om deze middelen vanuit onderbesteding programmabudget EKT 2020 over te hevelen naar 2021.	L	250.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten overhevelingen programma 05		790.000	0	0	0	0	0
	Totaal baten overhevelingen programma 05		0	0	0	0	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplannen reserve breedbandfonds	In verband met onderbesteding 2020 wordt reserve breedbandfonds herpland	L	625.000	0	375.000	0	0	0
Herplannen reserve EP/ Overige Europese projecten	In verband met onderbesteding 2020 worden deze reserves herpland	L	553.600	0	0	0	0	0
Herplannen reserve Econ. Struct.verst.3e tr	In verband met onderbesteding 2020 worden deze reserve herpland	L	1.228.666	0	0	0	0	0
Totaal lasten herplanning reserves programma 05			2.407.266	0	375.000	0	0	0
Totaal baten herplanning reserves programma 05			0	0	0	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Administratieve correctie Digitalisering	Administratieve correctie omdat een gedeelte van de verleende subsidies ad € 804.837 aan Breedbandfonds Brabant B.V., wordt omgezet in een geldbedrag. Hierdoor wordt gelabelde bedrag binnen Breedbandfonds overgeboekt naar ontwikkeling krediet Digitalisering	L	804.837	0	0	0	0	0
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	817.590	0	0	0	0	0
Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 05			1.622.427	0	0	0	0	0
Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 05			0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bijstellingen programma 05			**20.825.693**	**-2.881**	**375.000**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten bijstellingen programma 05			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 6 Energie

Algemene voortgang van het programma

Programma Energie ligt op koers. De herijking van het uitvoeringsprogramma zoals aangekondigd in de begroting, is voltooid met de vaststelling van de Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023 door Gedeputeerde Staten van Nood-Brabant op (9 februari 2021). Daarmee is de koers verlegd naar een aanpak met als motto ‘Haalbaar, betaalbaar en met draagvlak’. Middels de Statenmededeling Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023 zijn Provinciale Staten hierover op 11 februari jl. geïnformeerd.
Op 8 december 2020 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de invulling van de Motie 234a ‘Voorrang voor zon op dak’, door opname van de zonnelader in de Regeling zonneparken in landelijk gebied van de ontwerp-Omgevingsverordening (in april 2021 in GS, voorafgaand ter inzagelegging). Via toezicht op de concrete toepassing van de zonneladder en via onderzoek naar mogelijkheden voor het maken van regionale afspraken rond zon op dak.
Met de vier Brabantse RES-en zijn we op weg richting vaststelling van versie 1.0 voor de zomer, daarna breekt de tweede planvormingsfase aan. Op weg naar de RES-en 2.0 worden de (gemeentelijke en) regionale Transitievisies Warmte opgesteld. Een proces waaraan de provincie inhoudelijk bijdraagt door inzet van het Brabants Expertiseteam Warmte.
Naast de warmtetransitie zal de verduurzaming van de gebouwde omgeving komende jaren meer aandacht krijgen. Via het ‘Ontzorgingsloket klein maatschappelijk vastgoed’ dat in voorbereiding is, ondersteunt de provincie eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed om stappen richting verduurzaming te kunnen zetten. Dit loket wordt vormgegeven vanuit de ervaring die we afgelopen jaren al opdeden met het Ontzorgingsloket voor sportverenigingen. Daarnaast zetten we – als onderdeel van de Investeringsagenda Corona Herstelaanpak – samen met de BOM en de B5 en M7 gemeenten in op het verduurzamen van bestaand vastgoed, waaronder specifiek ook scholen.
In het kader van het Programma Sociale Innovatie Energietransitie (SIE) onderzochten we in het projectEnergie voor Iedereen (EVI) nieuwe manieren om woningen van huishoudens met een smalle beurs te verduurzamen. In april deelde dit project de opgedane lessen en resultaten van de pilots in een digitaal EVI-magazine. Provinciale Staten zijn hierover op 23 maart jl. middels een statenmededeling geïnformeerd.
In maart van dit jaar is het TNO-onderzoek afgerond naar de mogelijkheden van kernenergie als toekomstige energiebron voor Brabant. Provinciale Staten zijn hier 25 maart jl. met een statenmededeling over geïnformeerd. De resultaten en vervolgstappen worden komende maanden met Provinciale Staten besproken.

Gevolgen Corona

Hoewel veel zaken (aangepast) doorliepen, ondervonden ook activiteiten rond Energie de vertragende gevolgen van de corona-crisis, zoals de besluitvorming over RES’en waarvan de deadline van aanleveren verschoven is naar 1 juli 2021. Tot slot loopt energie als thema mee in de gezamenlijke acties in het kader van de Brabantse Corona-herstelaanpak vanuit provincie, B5- en M7 gemeenten. Zo is energiebesparing en -opwek onderwerp in de projecten rond het verduurzamen van bestaand vastgoed, waaronder scholen. Dit tegen de achtergrond van de versnellingsopgave voor circulariteit en duurzaamheid.

Wat willen we bereiken?

Verduurzaming van de energieopwekking

Indicator:

- **Totale productie van hernieuwbare energie in petajoule (PJ) (verplichte indicator, bron Klimaatmonitor)**
- **Opgave opwek hernieuwbare elektriciteit in de RES'en (6,5 TWh in 2030)**

Op dit moment is er geen indicatie dat deze doelstelling niet gehaald wordt. De metingen op deze indicator zullen bij beleidsevaluatie 2023 plaats vinden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Afspraak Wind op Land 2020, inclusief techniekneutrale verdubbelingsopgave, is in 2023 gerealiseerd (in MW)
indicator: in 2023 685 MW gerealiseerd

Gedeelde (netwerk-)aansluiting per RES regio realiseren
Indicator: 4 netaansluitingen in 2023

Opstellen Regionale Energie Strategieën

2020	2021	2023
4 concept-RES-en	4 vastgestelde RES-en	4 geactualiseerde RES-en

Wat willen we bereiken?

Verminderen broeikasgasemissies

Indicatoren:

- **(Verplicht) Totale emissie broeikasgassen (uitgedrukt in CO_2-equivalenten) in absolute aantallen (in tonnen uitstoot) (bron Klimaatmonitor)**
- **Emissie gerelateerd aan energie: totale CO_2- emissie in absolute aantallen (in tonnen uitstoot) (bron Klimaatmonitor)**
- **Verbruikte energie totaal in TJ (bron: Klimaatmonitor)**
- **Verbruik warmte en elektriciteit in TJ (bron: Klimaatmonitor)**

Geen indicatie dat deze doelstelling niet gehaald zal worden. In 2023 vindt een beleidsevaluatie plaats.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bevorderen energiebesparing bij bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag

Indicator	2020	2021	2022	2023	2024
Het aandeel van bedrijven dat gecontroleerd is door de omgevingsdiensten	25%	50%	75%	100%	
Aandeel van de bedrijven dat maatregelen treft/voldoet				75%	100%

Mobiliteit

We ontwikkelen instrumentarium voor energiebesparing bij maatschappelijk vastgoed
Indicator:

- **Ontzorgingsloket verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Aantal deelnemende vastgoedeigenaren (140 in 2023)**
- **Aantal verduurzaamde vastgoed objecten (210 in 2023)**

Wat willen we bereiken?

Bijdrage leveren aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur

Indicator:

- **Bijdragen aan de ontwikkeling van oplossingen voor opslag en conversie voor een haalbare en betaalbare energietransitie**

In 2023 vindt beleidsevaluatie plaats.

Wat gaan we daarvoor doen?

Realiseren van een strategisch netwerk van (semi-)publieke laadpunten
Indicator: Minimaal 1 laadpunt per 5 elektrische personenvoertuigen (2021)

Stimuleren netwerksamenwerking rond en eerste uitrol van innovaties in de energie-infrastructuur
Indicator:

- **Opslag en conversie voor een haalbare en betaalbare energietransitie (2 pilots t/m 2023)**
- **Aantal projecten waarin het mogelijk maken van een grootschalige uitrol van een nieuwe technologie een bijdrage levert aan het eerder en/of tegen geringere kosten behalen van de provinciale energiedoelstellingen (1 in 2023).**

Ontwikkelingen en onzekerheden

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	11.783	-1.353	10.430
Baten	181	0	181
saldo baten en lasten	**-11.602**	**1.353**	**-10.249**

Specificatie besluitvorming

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Vervolg Brabant Outcomes Fund	Conform Statenvoorstel 04/21 A BOF2: Vervolg Brabant Outcomes Fund wordt € 250.000 overgeheveld vanuit programmabudget Energie t.b.v. garantstelling BOF2	L	250.000	0	0	0	0	0
Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023	Conform Statenmededeling Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023 dd. 9/2/2021 documentnr. 4790457 € 4,44 mln. onttrekken uit stelpost Energie; € 2,016 tgv post OKB en € 2,424 mln. tgv 06,01 Energie	L	268.000	1.613.500	1.613.500	0	0	0
Capaciteit Energie 2022 en 2023	Middels Statenmedeling Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023 hebben PS 9/2/2021 (documentnr. 4790457) ingestemd om voor 2022 en 2023 € 2,24 mln. per jaar beschikbaar te stellen voor capaciteit Energie t.l.v. de knelpuntenbuffer.	L	0	1.785.000	1.785.000	0	0	0
Toevoeging risicoreserve i.v.m. BOF2	conform statenvoorstel 04/21A € 250.000 vanuit Energie toevoegen aan risicoreserve	L	-250.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 06		268.000	3.398.500	3.398.500	0	0	0
	Totaal baten eerdere besluitvorming programma 06		0	0	0	0	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplannen reserve Energietransitie	Herplannen restant reserve Energietransitie	L	293.000	0	0	0	0	0
Herplannen UA Energie	De uitgaven m.b.t. UA Energie herplannen o.b.v. voortschrijdend inzicht.	L	-3.005.500	1.184.500	2.721.000	0	0	0
	Totaal lasten herplanning reserves programma 06		-2.712.500	1.184.500	2.721.000	0	0	0
	Totaal baten herplanning reserves programma 06		0	0	0	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	1.091.683					

Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 06	1.091.683	0	0	0	0	0
Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 06	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bijstellingen programma 06	**-1.352.817**	**4.583.000**	**6.119.500**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten bijstellingen programma 06	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 7 Landbouw en voedsel

Algemene voortgang van het programma

Het programma L&V is in 2021 voortvarend gestart en ligt op koers. De verwachting is dat de geplande activiteiten en doelstellingen naar verwachting worden gerealiseerd.

De uitwerking van het Beleidskader Landbouw & Voedsel is op stoom gekomen:
Nadat we de startnotitie aan Provinciale Staten hebben voorgelegd en de planMer in gang hebben gezet hebben we op 9 april 2021 tijdens een themabijeenkomst de hoofdlijnen van het Beleidskader L&V– dat we in oktober 2021 zullen voorleggen - met Provinciale Staten besproken. De huidige in de begroting opgenomen doelstellingen en KPI's zullen we - overeenstemmend met de doelen in het Beleidskader – herzien.

We hebben de Voortzetting van de Transitie Veehouderij bevorderd via de Ondersteunende Maatregelen:
Daarvoor zijn we doorgegaan met het ontwikkelen van innovatieve stalsystemen en het ondersteunen van omschakelende veehouders, waaronder de omschakeling naar natuurinclusieve landbouw. Begin 2021 hebben we op basis van de resultaten van de 2e evaluatie van de Ondersteunende Maatregelen de verdere inzet bezien.

We hebben de innovatie Landbouw & Voedsel verder aangejaagd:
De samenwerking tussen de provincie, de triple-helix-organisaties en de BOM krijgt verder vorm. Daarnaast hebben we begin 2021 weer bijgedragen aan diverse innovatieprojecten. Via onder andere Landbouw Innovatie Brabant (het LIB) en FoodUp Brabant hebben we weer innovatieve projecten en bewustwordingstrajecten ondersteund. Ook hebben we initiatieven verbonden aan het onderwijs, Agrofoodpluimen uitgereikt en hebben we de ontwikkeling van nieuwe teelten (Nedersoja, Sorghum en Veldbonen) en teelttechnieken(Strokenteelt op Zand, Agroforestry bevorderd.

Gevolgen Corona
De Corona-crisis heeft geen grote directe gevolgen gehad voor de voortgang van het programma in het eerste kwartaal.

Wat willen we bereiken?

Bijdragen aan het minimaliseren van ongewenste effecten van de landbouw op de omgeving

Indicatoren

- **Emissie fijn stof uit veehouderij in Noord-Brabant**
- **Aantal woningen met een berekende kans op geurhinder groter dan 20%**
- **Gewasbeschermingsmiddelen en het maximaal beperken van de emissie van (resten van) gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten**

De doelstelling bevat geen vaste streefwaarden m.b.t. de stikstofemissie en emissie fijnstof. Om de effecten van stikstofemissie en emissie fijnstof wel goed zichtbaar te kunnen maken presenteren we de gegevens in de vorm van meerjarige trends. In het Infoboard Agrofood is een aantal trends betreffende de effecten van veehouderij op de omgeving opgenomen. Deze hebben we begin 2021 geactualiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ontwikkeling en toepassing van innovatieve stalsystemen
Indicator: Ontwikkelde en toegepaste innovatieve, schoon-bij-bij-de -bron-stalsystemen (aantal: 5)

Stimuleren van veehouders om gebruik te maken van de ondersteunende maatregelen
Indicator: Veehouders die gebruik maken van ondersteunende maatregelen (aantal 250)

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van de ontwikkeling van een economisch gezonde agrarische sector in Noord-Brabant

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondersteunen initiatieven Voedsel 1000
Indicator: Ondersteunde trajecten (aantal: 5)

Ondersteuning initiatieven agrofood high-tech trajecten (inclusief crossovers)
Indicator: initiatieven begeleid naar aanvraag Europese of nationale financiering (aantal: 4)

Realisatie en bieden experimenteerruimte voor innovatieve projecten
Indicator: Casussen (aantal: 3)

Wat willen we bereiken?

Bevorderen van het sluiten en verkleinen (in tijd en ruimte) van kringlopen in de Brabantse landbouw

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondersteuning projecten nieuwe teelten/teeltmethodieken plantaardige eiwitten
Indicator:

- Ondersteunde projecten (aantal: 4)

Uitvoering Brabant bemest beter
Indicator:

- Brabant bemest beter in uitvoering (aantal: 1)

Wat willen we bereiken?

Bijdragen aan maatschappelijke waarden met de Brabantse landbouw- en voedselsector

Ontwikkelingen en onzekerheden

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	begroting t/m wijz. 2
Lasten	15.206	8.116	23.322
Baten	6.801	3.019	9.820
saldo baten en lasten	**-8.405**	**-5.097**	**-13.502**

Specificatie besluitvorming

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herinzet lagere subsidievastellingen Landbouw	Betreft herinzet van middelen die beschikbaar zijn gekomen op basis van lagere subsidievaststellingen v.w.b. Landbouw (translab en ondersteunende maatregelen).	L	146.412	0	0	0	0	0
Overheveling middelen Landbouw	Betreft overheveling van restant middelen Landbouw bestaande uit € 3,6 mln. BA middelen en € 3 mln. herplanning van inzet van Rijksmiddelen voor de projecten Brabants Bodem en Zuidoostelijke Zandgronden.	L	6.577.573	0	0	0	0	0
		B	3.018.917	0	0	0	0	0
	Totaal lasten herplanning reserves programma 07		6.723.985	0	0	0	0	0
	Totaal baten herplanning reserves programma 07		3.018.917	0	0	0	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplanning reserve transitie Agrofood n.a.v. ontvangen bijdrage BOF 2	Betreft bijdrage vanuit voor LIC bestemde middelen t.b.v. Brabant Outcomes Fund 2 conform GS Dossier BOF 2 (C2273034).	L	-250.000	0	0	0	0	0
Herplanning reserve transitie Agrofood	Betreft de herplanning van de restant middelen 2021 gekoppeld aan reserve investering agenda Transitie Agrofood (LIC, Translab, Toekomstbedrijven en Innovatie) en algemene risicoreserve (v.w.b. natuur inclusieve landbouw).	L	1.640.408	0	0	0	0	0
	Totaal lasten herplanning reserves programma 07		1.390.408	0	0	0	0	0
	Totaal baten herplanning reserves programma 07		0	0	0	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Overboeking GBO bijdrage van Milieu naar programma's Water en Bodem en Landbouw	Overboeking GBO Bijdrage m.b.t. landelijk grondwaterregister € 26.000 (water) + € 34.000 Web BVB (landbouw)	L	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	-32.217	0	0	0	0	0
	Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 07		1.783	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
	Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 07		0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten bijstellingen programma 07		**8.116.176**	**34.000**	**34.000**	**34.000**	**34.000**	**34.000**
	Totaal baten bijstellingen programma 07		**3.018.917**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit

Algemene voortgang van het programma

De uitvoering van het programma 8 basisinfrastructuur mobiliteit staat onder druk.
Vanwege de lagere reizigersaantallen in het openbaar vervoer a.g.v. de coronamaatregelen hebben de vervoerders het lastig. Samen met het Rijk zijn er financiële afspraken gemaakt tot en met 4e kwartaal 2021 om de vitale functie van het openbaar vervoer in het totale mobiliteitssysteem op peil te houden. Onderdeel van deze afspraken is het maken van een transitieplan voor de komende jaren waarbij we op plekken helaas ook zullen moeten afschalen.
Desondanks staan de duurzaamheidsambities nog steeds overeind, waarbij we nadrukkelijk kijken naar hetgeen realistisch uitvoerbaar is. In dat kader is bijvoorbeeld een eerste stap gezet met de aankoop van grond voor de ontwikkeling van een nieuwe busremise in West-Brabant en onderzoeken we de mogelijkheden voor voorfinanciering van Zero Emissie-bussen.
De infrastructurele onderhoudsprojecten worden uitgevoerd conform planning waardoor er geen sprake is van achterstallig onderhoud. Bij reconstructies ondervinden we meer hinder van stikstof en vertraging in de behandeling bij de Raad van State als gevolg van corona. Desondanks hebben we bij een aantal provinciale projecten belangrijke stappen kunnen zetten, zoals bij de N629 Oosterhout – Dongen en N270 Deurne – Limburgse grens. Tegelijk neemt ook financiële druk toe vanwege de grotere onderhoudsopgave en indexatie. Deze ontwikkeling is reeds aangekondigd bij de uitvoeringsagenda KOPI (PS 18/18) en we komen in dat kader dit jaar met een eerste meerjarige doorkijk.
Er vallen nog steeds te veel verkeerslachtoffers in Brabant. De ZRK heeft een onderzoek gedaan naar de Verkeersveiligheid in Noord-Brabant en daarover aan de Staten gerapporteerd. Naast educatie en voorlichting komen we in 2021 met een voorstel voor extra inzet op infrastructurele maatregelen vanuit het bestuursakkoord en via de rijksregeling. Dankzij een voortvarende aanpak van de Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland kunnen we dit op basis van een datagedreven en risicogestuurde aanpak.
De herijking van de indicatoren naar aanleiding van de vaststelling van het beleidskader mobiliteit: Koers 2030 zal in de begroting worden verwerkt bij de tweede bestuursrapportage.

Gevolgen corona

Corona heeft ook effect op het OV op de middellange termijn, het zal naar verwachting een aantal jaren duren voordat de aantallen en beoordelingen van 2019 weer behaald worden. Daarom heeft de provincie de intentie om de huidige concessie West met 2 jaar te verlengen, omdat het nu niet het geschikte moment is om een aanbesteding te starten. We onderschrijven het belang van OV als een cruciale schakel in het totale mobiliteitssysteem en de bestuurlijke inzet is gericht op het behoud hiervan. De komende tijd wordt bekeken hoe we de komende jaren het OV betaalbaar kunnen houden zonder een te grote terugval in het aanbod, zodat weer snel opgeschaald kan worden bij aantrekkende reizigersaantallen.

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor een goed functionerend provinciaal wegennet als onderdeel van het totale Brabantse wegennet

Indicator: De staat en inrichting van de provinciale wegen worden positief gewaardeerd door de Brabantse burger (waardering WOW >= 7)

norm: waardering WOW >= 7

Wat gaan we daarvoor doen?

Planmatig beheer en onderhoud provinciale infrastructuur

- De provincie voert planmatig beheer en onderhoud uit op de provinciale infrastructuur zoals afgesproken in de meerjarige kwaliteitsvisie (KOPI, 2018). Score per onderdeel binnen vastgestelde bandbreedte.
- We realiseren een data-gedreven mobiliteitsbeleid, asset management en risicogestuurde verkeersveiligheid op basis van gestructureerde regionale dataverzameling (operationeel in 2023).
- Alle verlichting langs provinciale wegen is in 2021 vervangen door LED.

De vervanging van de openbare verlichting en verkeerslichten door LED is vertraagd als gevolg van de aanbesteding.

Wat willen we bereiken?

We streven naar nul verkeersslachtoffers in Brabant

Indicator: Aantal verkeersslachtoffers in Brabant

Het aantal verkeersslachtoffers is nog altijd aan de hoge kant in vergelijking met de dalende trend van enkele jaren geleden. Het aantal dodelijke verkeersslachtoffers is weliswaar 99 in 2020 tegenover 142 in 2019 en 150 in 2018. Onmiskenbaar heeft de lagere verkeersintensiteit agv de corona maatregelen hierop invloed gehad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gedrag en handhaving

aantal leerlingen	2021	2022	2023
norm	207.500	209.500	211.000

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor een passend aanbod van gedeelde mobiliteit (inclusief OV) voor alle reizigers

De beperkende maatregelen vanwege corona hebben invloed op het OV-aanbod en de ontwikkeling van het OV.

Wat gaan we daarvoor doen?

Transitie naar gedeelde mobiliteit

- In 2021 concessie West én flexcontract gegund (2023 van start).
- We zorgen voor voldoende aanbod van vormen van gedeelde mobiliteit dat aansluit bij de vraag van reizigers. Dit doen we door experimenten binnen en buiten de bestaande concessies: minimaal 3 pilots en experimenten per jaar opgestart.
- Passend bij de verschuiving van OV naar deelconcepten, zorgen we ervoor dat het aanbod van mobiliteitsdiensten voor de gebruiker inzichtelijk is door in te zetten op een goed functionerend MaaS-platform (mobiliteit als dienst). We zorgen dat in 2023 betrouwbare en goed functionerende MaaS-platform(s) in alle stedelijke regio's en in het landelijk gebied van Brabant beschikbaar zijn voor de reizigers, waarin ook doelgroepenvervoer is geïntegreerd.

Uitvoering OV-concessies

- Het OV-netwerk in Brabant is betrouwbaar is: rituitval is maximaal 0,2%.
- Het OV-netwerk in Brabant is veilig is: aantal incidentmeldingen is lager dan in het voorgaande jaar.
- Invloed corona (korte en lange termijn) op OV helder hebben.

Corona heeft nog steeds grote impact op het OV. De huidige reizigersaantallen liggen op minder dan 30% van normaal. Hierdoor staat de continuïteit onder druk, omdat de kosten doorlopen en de reizigersopbrengsten fors lager zijn. Vanwege de vitale functie van het OV in het mobiliteitssysteem worden de vervoerders hiervoor (gedeeltelijk) gecompenseerd door provincie en Rijk. We ontkomen er niet aan om op sommige plaatsen de dienstregeling aan te passen. Dit doen we altijd in overleg met ROB, en vervoerders en gemeenten.

Wat willen we bereiken?

We stimuleren een duurzaam mobiliteitssysteem zonder emissies

Indicator: Totale emissie broeikasgassen uitgedrukt in CO2-equivalenten (in absolute aantallen in tonnen uitstoot)

Er zijn op dit moment geen signalen dat de doelstelling niet wordt gehaald. Het betreft een lange termijn doelstelling en wordt beïnvloed door meerdere factoren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verduurzaming mobiliteitssysteem

- Hergebruik van beton / asfalt bij provinciale infraprojecten op basis van contract: minimaal 50% (100% circulair in 2050).
- Energieneutraal bouwen van de provinciale infrastructuur op basis van contract (100% in 2030).
- Samenwerkingsverband voor duurzaam bouwen van wegen in Brabant is operationeel en positief gewaardeerd door betrokken partners in 2023.
- Het OV-netwerk in Brabant is duurzaam. In 2025 100% elektrische bussen in de concessies in Brabant:
-

% elektrische bussen in concessie	2021	2022	2023	2024	2025
norm	10%	20%	20%	40%	100%

nvt

Ontwikkelingen en onzekerheden

- Er staat spanning op de onderhoudsbegroting voor dagelijks beheer en onderhoud. Dit heeft te maken met: 1) een mogelijke overschrijding op de kosten van gladheidsbestrijding door de benodigde acties in januari / februari. De ontwikkeling is afhankelijk van de weersomstandigheden aan het einde van het jaar. 2) extra kosten van elektriciteit vanwege de vertraging van het aanbrengen van LED-verlichting op en langs provinciale wegen.
- Er staat ook spanning op de investeringen voor groot onderhoud en vervanging. Dat komt door indexatie, maar ook door vertraging in integrale projecten waarin groot onderhoud wordt meegenomen. Uitloop betekent meer onderhoudskosten, zowel in dagelijks onderhoud als voor het groot onderhoud.
- De ontwikkeling van de kosten van de OV-concessie is onzeker. Er zijn afspraken over een rijksvergoeding voor geheel 2021. Er is onzekerheid over de corona maatregelen, de ontwikkeling van de reizigersaantallen en eventuele vervolgafspraken over een beschikbaarheidsvergoeding.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	188.980	67	189.047
Baten	6.395	-105	6.290
saldo baten en lasten	**-182.585**	**-172**	**-182.757**

Specificatie besluitvorming

Voorstellen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Afwikkelverschillen RUP	Bij een subsidieverlening worden de lasten o.b.v. regelgeving direct en volledig als last genomen op het moment van beschikken. Subsidies kunnen lager worden vastgesteld en kunnen voordelige afwikkelingsverschillen ontstaan. Deze worden verantwoord als inkomsten. Voorgesteld wordt om de afwikkelingsverschillen op de Regionale Uitvoeringsprogramma's (RUP) opnieuw in te zetten voor de regionale mobiliteitsagenda's. De middelen vloeien terug naar de reserve Verkeer & Vervoer.	L	3.500	0	0	0	0	0
Totaal lasten voorstellen programma 08			3.500	0	0	0	0	0
Totaal baten voorstellen programma 08			0	0	0	0	0	0

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Aankoop perceel busremise Breda	De Staten zijn reeds geïnformeerd over de aankoop van een perceel ten behoeve van de realisatie van een busremise in Breda voor de concessie West-Brabant. De dekking uit exploitatiemiddelen valt vrij naar algemene middelen en zal worden aangewend voor het benodigde investeringskrediet.	L	-111.380	-111.380	-111.380	-111.380	-111.380	-111.380
Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 08			-111.380	-111.380	-111.380	-111.380	-111.380	-111.380
Totaal baten eerdere besluitvorming programma 08			0	0	0	0	0	0

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplannen middelen Indusa	In het kader van het bestuursakkoord zijn meerjarige middelen ter beschikking gesteld voor het samenwerkingsverband Indusa ten behoeve van duurzaam bouwen in Brabant. De restant middelen 2020 worden opnieuw op de meerjarige begroting geraamd.	L	25.200	50.000	50.000	0	0	0
Middelen verkeerscentrale	Voor de samenwerkingsafspraken met de Verkeerscentrale van Rijkswaterstaat (2020 t/m 2023) moest er in 2020 een nieuwe overeenkomst worden opgesteld. In de voorbereidingen van deze nieuwe overeenkomst is vertraging ontstaan (aanbestedingstechnische/ juridische discussie). Om deze reden lag er in 2020 nog geen nieuwe overeenkomst, waardoor betaling voor diensten ook niet mogelijk was. Volgens huidige planning zal in het voorjaar 2021 een nieuwe overeenkomst worden gesloten waarna alsnog de provinciale bijdrage over 2020 van €230.000 wordt gefactureerd. Deze hiervoor geraamde middelen 2020 moeten opnieuw op de meerjarige begroting geraamd worden om aan de verplichting te kunnen voldoen.	L	230.000	0	0	0	0	0
Middelen Krachtenbundeling Data Implementatieplan	Met de Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland zijn met Rijk en regio afspraken gemaakt. De bijbehorende middelen blijven beschikbaar op de meerjarige begroting.	L	112.139	0	0	0	0	0
		B	195.341	0	0	0	0	0
Middelen Life+ project	Voor het beheersen van de eikenprocessierups is eind 2020 een Europese subsidie ontvangen. De restant middelen worden opnieuw de meerjarige begroting geraamd.	L	13.479	0	0	0	0	0
Middelen intensivering verkeersveiligheid	In het kader van het bestuursakkoord zijn extra middelen ter beschikking gesteld voor intensivering verkeersveiligheid op basis van het nieuwe Brabants Verkeersveiligheid Plan (BVVP). Als gevolg van corona zijn activiteiten minder snel op gang gekomen. De restant middelen worden opnieuw op de meerjarige begroting geraamd.	L	50.000	50.000	77.000	0	0	0
Middelen wegenoverdrachten	De geplande wegenoverdracht aan gemeenten (in het kader van de N260 Omlegging Baarle en I-VRI's aan de gemeente Loon op Zand) heeft nog niet plaatsgevonden. De gereserveerde middelen dienen beschikbaar te blijven op de meerjarige begroting.	L	297.801	0	0	0	0	0
Totaal lasten overhevelingen administratief programma 08			728.619	100.000	127.000	0	0	0
Totaal baten overhevelingen administratief programma 08			195.341	0	0	0	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplannen middelen OV-ontwikkeling	Binnen de concessies zijn samen met de vervoerders afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van het openbaar vervoer in Brabant. Dit gezamenlijke budget moet beschikbaar blijven op de meerjarige begroting. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	-28.938	0	0	0	0	0
		B	-300.000	0	0	0	0	0
Herplannen stakingsgelden OV	Op basis van een motie worden de restant middelen als gevolg van stakingen in het OV in 2018 ingezet voor initiatieven van de vervoerders binnen de concessies. Het restant van deze stakingsgelden worden opnieuw op de meerjarige begroting geraamd. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	39.858	0	0	0	0	0
Totaal lasten herplanning reserves programma 08			10.920	0	0	0	0	0
Totaal baten herplanning reserves programma 08			-300.000	0	0	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	3.517.044					
Herberekening kapitaallasten	Herberekening afschrijvingen o.b.v. aangepaste investeringsplanning (separaat voorstel bij de Bestuursrapportage)	L	-4.081.266	-2.994.001	-2.625.731	-2.250.872	977.094	3.297.593
Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 08			-564.222	-2.994.001	-2.625.731	-2.250.872	977.094	3.297.593
Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 08			0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bijstellingen programma 08			**67.437**	**-3.005.381**	**-2.610.111**	**-2.362.252**	**865.714**	**3.186.213**
Totaal baten bijstellingen programma 08			**-104.659**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling

Algemene voortgang van het programma

Ondanks goede afspraken en concrete plannen zien we dat de uitvoering van het programma mobiliteitsontwikkeling niet voorspoedig verloopt.
We zijn nog altijd in staat om nieuwe afspraken te maken met zowel Rijk als regio over de verdere ontwikkeling van het mobiliteitssysteem in Brabant. We zien echter wel de teruglopende financiële middelen bij alle partners in de nabije toekomst.
Daarnaast ondervinden we bij de uitvoering steeds meer hinder van zowel corona als stikstof. Er is sprake van vertraging bij de behandeling door de Raad van State en uitdagingen bij het oplossen van het stikstofvraagstuk. Vertraging bij een aantal majeure provinciale opgaven is reeds aan de orde, zoals bij GOL en de N279 Veghel – Asten, en dreigt voor onder meer de N65 en de N282 Rijen – Hulten - Reeshof. Maar ook bij rijksprojecten als PHS en Wilhelminakanaal, waarbij de provincie risicodragend partner is, ondervinden we tegenslagen in de uitvoering. Behalve een latere oplevering heeft de vertraging vaak ook een (stevige) financiële impact.

Gevolgen corona

Behalve de vertraging in het doorlopen van de juridische procedures bij wegenprojecten kent de coronapandemie echter ook haar voordelen ten aanzien van mobiliteit. Men is bewuster van het reisgedrag en dat geeft ons ook belangrijke inzichten. Dat heeft geresulteerd in een aantal afspraken, met o.a. werkgevers en onderwijsinstellingen over planning, gedrags- en smart mobility maatregelen. De goede dingen hieruit worden doorgezet.

Wat willen we bereiken?

We realiseren een robuust mobiliteitssysteem met acceptabele en betrouwbare reistijden van deur tot deur voor alle vervoerswijzen voor personen- en goederenvervoer

Indicator: Indicatie filedruk: gemiddelde vertraging per uur autorijden op Rijks- en provinciale wegen in Brabant (< vorig jaar)

Vanwege de lock-down en het thuiswerkadvies was het de filedruk in 2020 erg laag. Het is de verwachting dat we na versoepeling weer snel op het niveau van voor corona zitten. Door vertraging in uitvoering van infraprojecten voorzien we op termijn een risico.

Wat gaan we daarvoor doen?

Knelpunten infrastructuur

- Er is in deze bestuursperiode een definitief besluit over de bundelroute in het kader van de bereikbaarheid Eindhoven / Helmond / Nuenen. Draagvlak is daarbij belangrijk.
- We realiseren de nieuwe N69 en N279 Veghel – Asten (oplevering in 2023), N629 (oplevering in 2021) en N65 (oplevering 2024)
- Mobiliteitsaanpak A50 corridor Nijmegen- Eindhoven met pakket flankerende maatregelen vastgesteld in 2021.
- Besluit over aanpak A2 Deil-'s-Hertogenbosch inclusief pakket flankerende maatregelen in 2021.
- Vervolgafspraken navn.a.v. MIRT-onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainport (inclusief A2/N2 Randweg Eindhoven) in 2021.
- Besluit over voorkeursalternatief A58 Tilburg – Breda.

Vertraging in de uitvoering van een aantal majeure projecten dreigt zowel bij de provincie als bij een aantal rijksprojecten (A67 en A58 Tilburg – Breda). Zie ook 9e voortgangsrapportage SmartwayZ.NL.

Mobiliteitshubs

- We innoveren 6 bestaande OV-knooppunten tot mobiliteitshubs en ontwikkelen we samen met gemeenten minimaal 6 nieuwe innovatieve mobiliteitshubs in de periode tot 2023.

nvt

Multimodaal netwerk

- Om het fietsgebruik te stimuleren realiseren we een netwerk van snelfietsroutes: snelfietsroutes van het programma Fiets in de Versnelling 2016-2020 zijn gerealiseerd (4 in 2021, 6 in 2022 en 9 in 2023)
- We werken aan de ontwikkeling van (internationale) goederencorridors. De focus ligt daarbij nu vooral op Rotterdam – Venlo met Moerdijk en Tilburg als bovenregionaal logistiek knooppunt.
- We maken afspraken over de ontwikkeling van de logistieke multimodale knooppunten Tilburg en Moerdijk.
- 1 clean energy hub op de goederencorridor Rotterdam – Venlo gerealiseerd in 2021.
- Definitieve afspraak met Rijk, regio en bedrijfsleven over de trimodale ontwikkeling haven Loven (Tilburg) op de corridor Rotterdam – Venlo.
- Wilhelminakanaal geschikt voor klasse IV schepen tot en met haven Loven (Tilburg): oplevering in 2023.

De ontwikkeling van fase 1,5 (verdieping haven Loven) is onzeker.

OV-netwerk

- Vervolgafspraken in BO MIRT 2021 over Toekomstbeeld OV 2040.
- Vervolgafspraken in BO MIRT 2021 over verbeteren OV Breda-Utrecht.
- Vervolgafspraken met regio over ontwikkelagenda HOV / Bravo Direct in de regionale mobiliteitsagenda's 2021.
- Realisatie van de vastgestelde ontwikkelagenda Spoor, HOV en Hubs conform planning.
- Realisatie Maaslijn door derden: oplevering in 2024.

De voortgang van OV Breda-Utrecht en Maaslijn verloopt moeizaam. Het is de vraag of er voldoende rijksmiddelen beschikbaar komen voor het realiseren van de opgaven Toekomstbeeld OV 2040.

Wat willen we bereiken?

We stimuleren de ontwikkeling en het gebruik van slimme mobiliteitsdiensten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Slimme mobiliteit

- We stimuleren de ontwikkeling van slimme mobiliteitsoplossingen op het gebied van personenvervoer en logistiek. In 2023 zijn 20 oplossingen getest, waarvan 10 ook succesvol verder in de praktijk zijn gebracht.
- We stimuleren het gebruik van slimme mobiliteitsoplossingen op het gebied van personenvervoer. Dit is te zien in een jaarlijkse toename ten opzichte van de nulmeting in 2020. De toename heeft zowel betrekking op voertuigen als op de ondersteuning van de rijtaak van reizigers.
- We stimuleren het gebruik van slimme mobiliteitsoplossingen op het gebied van logistiek. Dit is te zien in een jaarlijkse toename ten opzichte van de nulmeting in 2020. De toename heeft betrekking op het aantal logistieke bedrijven dat voor het plannen van ritten gebruik maakt van realtime data-inzichten voor het vrachtverkeer.
- We stimuleren de grootschalige toepassing van slimme mobiliteitsoplossingen die gericht zijn op het persoonlijk informeren van reizigers over hun reis. In 2023 hebben we in Brabant 6 mobiliteitsoplossingen werkzaam die reizigers persoonlijk informeren.

nvt

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor een stevige koppeling tussen de ruimtelijke-economische ontwikkeling en het mobiliteitssysteem.

Indicator: Het mobiliteitssysteem in Brabant heeft een minimale impact op de leefomgeving of creëert ruimte voor andere ontwikkelingen door een goede inpassing in de omgeving

Er zijn op dit moment geen signalen dat de doelstelling niet wordt gehaald. Het is lastig om de exacte impact te meten.

Wat willen we bereiken?

Wat gaan we daarvoor doen?

Omgevingskwaliteit en leefbaarheid

- We vernieuwen (stedelijke) knooppunten en maken ze aantrekkelijker om er te reizen, te verblijven en zich te vestigen: vervolgafspraken in BO MIRT over EIK XL (nav MIRT-verkenning Verstedelijking en bereikbaarheid Brainport) en besluit MIRT-verkenning Spoorknooppunt 's-Hertogenbosch in 2021.
- In deze bestuursperiode besluit over / onderzoek naar potentie van minimaal 3 komomleidingen.
- We sluiten in deze bestuursperiode mobiliteitsdeals met Breda, Eindhoven en Meierijstad.
- In het kader van de leefbaarheid en veiligheid van het goederenvervoer per spoor zetten we stevig in op afspraken met het Rijk over het basisnet en saneren overwegen. Afspraken in BO-MIRT.
- We verkennen in overleg met de B5-steden, de Brabantse Waterschappen en het Rijk (ministeries BZK, IenW, EZK en LNV) de mogelijkheden en de meerwaarde van een ruimtelijke strategie voor duurzame verstedelijking voor stedelijk Brabant, waarbij opgaven op vlak van verstedelijking in samenhang worden bezien met opgaven op gebied van water, duurzaamheid, natuur en ruimte voor duurzame economie, mobiliteit, energie en klimaat.

nvt

Ontwikkelingen en onzekerheden

- De impact van corona en stikstof op de uitvoering van infrastructurele projecten kunnen consequenties hebben in tijd en geld.
- De financiële situatie bij gemeenten kan vragen om een extra (financiële) inzet van de provincie.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	164.508	8.452	172.960
Baten	35.195	9.379	44.574
saldo baten en lasten	**-129.313**	**927**	**-128.386**

Specificatie besluitvorming

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Afspraken BO-MIRT 2020	Tijdens het BO-MIRT 2020 zijn met de minister afspraken gemaakt. De Staten zijn over de resultaten inclusief een dekkingsvoorstel geïnformeerd via een statenmededeling.	L	1.000.000	8.760.000	12.500.000	12.500.000	10.000.000	0
Afspraken regionale mobiliteitsagenda's	In het kader van de regionale mobiliteitsagenda's zijn samen met de regio afspraken gemaakt. Over de resultaten zijn de Staten geïnformeerd via een statenmededeling. De provinciale bijdrage wordt op de meerjarige begroting geraamd. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	7.831.733	0	0	0	0	0
Aanvullende middelen Wilhelminakanaal (herbouw Sluis II)	Voor herbouw Sluis II zijn aanvullende middelen nodig. We blijven hiermee binnen de in 2017 aangegeven bandbreedte. De Staten zijn recentelijk hierover geïnformeerd via een statenmededeling. De middelen worden op de meerjarige begroting geraamd. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	-17.999.238	1.800.000	3.500.000	4.000.000	19.000.000	0
Inzet programma SmartwayZ.NL	Op basis van vervolgafspraken over de krachtenbundeling Smart Mobility binnen het programma SmartwayZ.NL wordt de personele capaciteit (4,8 fte) niet door de provincie bekostigd maar uit het gezamenlijk programmabudget en bijdragen van de andere partners van de krachtbundeling. De extra bijdrage wordt op de begroting geraamd. De Staten zijn hierover geïnformeerd via de statenmededeling bij de 9e voortgangsrapportage SmartwayZ.NL.	L	100.000	0	0	0	0	0
		B	100.000	0	0	0	0	0
Aanvullende middelen PHS Vught en Boxtel	Voor de realisatie van het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) bij Vught en Boxtel is een gewijzigde bestuursovereenkomst ondertekend. De Staten zijn hierover geïnformeerd via een statenmededeling. De aanvullende middelen worden op de meerjarige begroting geraamd. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	0	0	0	10.000.000	10.000.000	0
Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 09			-9.067.505	10.560.000	16.000.000	26.500.000	39.000.000	0
Totaal baten eerdere besluitvorming programma 09			100.000	0	0	0	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Middelen quick win pakket A2 Deil - 's-Hertogenbosch	Tijdens BO-MIRT 2017 zijn met het Rijk afspraken gemaakt over een gezamenlijk Quick-Win maatregelenpakket voor A2 Deil - 's-Hertogenbosch naast een versneld MIRT-onderzoek voor de lange termijn oplossing. Het provinciale aandeel in het Quick-Win maatregelenpakket van € 11,2 mln. is op de meerjarige begroting geraamd. In 2020 is meer uitgegeven dan geraamd en dit wordt in mindering gebracht op de meerjarige begroting. De dekking is afkomstig uit de reserve Spaar- & Investeringsfonds (SIF).	L	-71.127	0	0	0	0	0
Middelen quick win pakket A50 Paalgraven - Bankhoef	Tijdens BO-MIRT 2019 zijn met het Rijk afspraken gemaakt over een gezamenlijk Quick-Win maatregelenpakket voor A50 Paalgraven - Bankhoef naast een versneld MIRT-onderzoek voor de lange termijn oplossing. Het provinciale aandeel in het Quick-Win maatregelenpakket van € 14 mln. exclusief BTW is op de meerjarige begroting geraamd. In 2020 is meer uitgegeven dan geraamd en wordt in mindering gebracht op de meerjarige begroting. De dekking is afkomstig uit de reserve Spaar- & Investeringsfonds (SIF).	L	-93.136	0	0	0	0	0
Plannen Bereikbaarheidsconvenant N69	In het kader van de aanleg van de nieuwe verbinding N69 zijn met gemeenten aanvullende afspraken gemaakt in het kader van het Bereikbaarheidsconvenant N69. Daarvoor is in 2019 een bestuursovereenkomst getekend. De middelen worden op de begroting geraamd. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	2.500.000	2.500.000	0	0	0	0
Herplannen middelen uitvoeringsprogramma Fiets in de Versnelling	In het kader van het bestuursakkoord zijn meerjarig middelen voor het programma Fiets in de Versnelling ter beschikking gesteld. Daarnaast is voor de realisatie van het snelfietsroutenetwerk totaal € 61 mln. gereserveerd. Op basis van de voortgang worden de middelen opnieuw op de meerjarige begroting geraamd. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer en reserve Spaar- & Investeringsfonds (SIF).	L	706.892	150.000	150.000	0	0	0
Plannen LVO-maatregel Boxmeer	Onder de rijksregeling Landelijk Verbeterprogramma Overwegen wordt gewerkt aan de robuustheid van het spoor via het verbeteren en saneren van overwegen. Via de subsidieregeling Verkeer & Vervoer kan een aanvraag worden ingediend door gemeenten. De provinciale bijdrage in een LVO-maatregel in Boxmeer is nog niet op de meerjarige begroting geraamd. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	739.778	0	0	0	0	0
Herplannen middelen SmartwayZ.NL	Voor het gezamenlijke programma SmartwayZ.NL zijn door de Staten in 2016 middelen ter beschikking gesteld en op de meerjarige begroting geraamd. De restant middelen worden opnieuw op de begroting geraamd. De dekking is afkomstig uit de reserve Spaar- & Investeringsfonds.	L	4.103.977	530.000	0	0	0	0

SPUK SmartwayZ.NL	Een Rijksbijdrage voor het programma SmartwayZ.NL is via een specifieke rijksuitkering overgemaakt. Op basis van wet- en regelgeving dienen deze inkomsten gematched te worden met de uitgaven 2019 en 2020. Dit leidt tot een jaarrekeningresultaat in 2020. Dit wordt opnieuw op de meerjarige begroting samen met het restant van de specifieke rijksuitkering.	L	8.764.317	5.230.792	3.000.000	0	0	0
		B	7.419.471	5.230.792	3.000.000	0	0	0
Herplannen majeure projecten	Een aantal majeure projecten loopt (gedeeltelijk) via exploitatie in plaats van investeringen (zoals N65 en de smart mobility opgave N279 Veghel - Asten). Op basis van de voortgang worden de projecten opnieuw gepland op de meerjarige begroting. De dekking is afkomstig uit de reserves Verkeer & Vervoer en reserve Spaar- & Investeringsfonds (SIF).	L	-1.168.851	0	0	0	0	0
Herplannen middelen ontwikkeling regionale luchtvaart	Voor de ontwikkeling van regionale luchtvaart zijn specifieke rijksmiddelen ontvangen (middelen Alderstafel). De restant middelen moeten beschikbaar blijven en worden opnieuw op de meerjarige begroting geraamd en herpland. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	-447.060	0	0	0	450.000	0

Totaal lasten herplanning reserves programma 09	15.034.790	8.410.792	3.150.000	0	450.000	0
Totaal baten herplanning reserves programma 09	7.419.471	5.230.792	3.000.000	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplannen exploitatie middelen N69	Voor de aanleg van de nieuwe verbinding N69 heeft de provincie een specifieke rijksuitkering gekregen. Op basis van de realisatie worden de middelen opnieuw op de meerjarig begroting geraamd. De middelen zijn bestemd voor natuurcompensatie.	L	718.806	750.000	750.000	750.000	0	0
		B	718.806	750.000	750.000	750.000	0	0
Middelen netwerkprogramma Brabantstad	De partners van het netwerkprogramma Brabantstad Bereikbaar dragen bij aan het gezamenlijke programmabudget, waarbij de provincie penvoerder is. De restantmiddelen 2020 dienen beschikbaar te blijven voor het programma. Tevens wordt er in 2021 geen aanvullende bijdrage gevraagd van de partners. De dekking is afkomstig uit de reserve Verkeer & Vervoer.	L	-63.235	0	0	0	0	0
		B	-72.000	0	0	0	0	0
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	3.036.745	1.629.163	1.612.754	1.607.691	1.607.691	1.607.691
Truckparking leadership	Een Europese subsidie en partnerbijdrage voor de truckparkings en het leadpartnerschap zijn ontvangen worden geraamd op het projectbudget.	L	185.700	0	0	0	0	0
		B	185.700	0	0	0	0	0
Herberekening kapitaallasten	Herberekening afschrijvingen o.b.v. aangepaste investeringsplanning (separaat voorstel bij de Bestuursrapportage)	L	-1.392.844	-1.027.359	-1.027.359	-1.027.359	-1.027.359	-1.027.359
		B	1.027.359	1.027.359	1.027.359	1.027.359	1.027.359	1.027.359
Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 09			2.485.172	1.351.804	1.335.395	1.330.332	580.332	580.332
Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 09			1.859.865	1.777.359	1.777.359	1.777.359	1.027.359	1.027.359
Totaal lasten bijstellingen programma 09			**8.452.457**	**20.322.596**	**20.485.395**	**27.830.332**	**40.030.332**	**580.332**
Totaal baten bijstellingen programma 09			**9.379.336**	**7.008.151**	**4.777.359**	**1.777.359**	**1.027.359**	**1.027.359**

Programma 10 Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Algemene voortgang van het programma

Het programma loopt op koers. Eind maart is het beleidskader 2021/2022 Vrijetijd, Cultuur en Sport vastgesteld(zie Statenvoorstel PS 03/21). Op basis daarvan worden bij deze BURAP de doelstellingen en prestaties voor 2021 aangepast. Tevens is het beleidskader Verbeeldingskracht van Erfgoed verlengd tot en met 2022 (zie Statenvoorstel PS 95/20). Tot slot is een start gemaakt met de ontwikkeling van het beleidskader 2030, waarvan de startnotitie naar verwachting in het 2e kwartaal 2021 aan u wordt voorgelegd.
Als gevolg van de bezwaarprocedure rondom de meerjarige subsidies Professionele podiumkunsten is begin 2021 een nieuwe adviescommissie samengesteld. Op basis van het advies van deze nieuwe commissie worden naar verwachting in het 2e kwartaal 2021 besluiten genomen over de subsidieaanvragen (zie Statenmededeling).

Ook is op 10 februari met een Corona-aangepaste feestelijke opening het jaar van het Brabants Kloosterleven van start gegaan. Dit vieren we met allerlei feestelijke activiteiten, boeken en publicaties, exposities, een bijzonder wandelpad langs vijftig kloosterplekken en uiteraard met speciaal gebrouwen Jubileum-kloosterbier en andere kloosterproducten (zie ook https://brabantskloosterleven.nl/).
Tot slot is op initiatief van vijf toonaangevende Brabantse ondernemers en met deelname van de Provincie op 11 maart door BrabantSport het BrabantSport Fonds gelanceerd. Middels deze publiek-private samenwerking beoogt BrabantSport kortdurende side-events door te ontwikkelen naar langlopende programma's gericht op gezondheid en inclusie (zie Statenmededeling).

Gevolgen Corona
Ook in de 1ste helft van 2021 heeft Corona nog steeds onverminderd veel impact op de vrijetijds-, cultuur- en sportsector. Naast de verschillende steunmaatregelen vanuit Rijk en gemeenten is vanuit de Provincie begin 2021 een regeling opengesteld voor ondersteuning van de middelgrote theaters in aanvulling op de in 2020 geboden ondersteuning.

Wat willen we bereiken?

Versterken van een levendig Brabant

De Coronacrisis trekt ook in 2021 een zware wissel op de Vrijetijds-, Cultuur- en Sportsector. Ondanks de steun die o.a. door de overheid waaronder de Provincie wordt geleverd, staat het bereiken van deze doelstelling op dit moment onder druk, omdat zij niet datgene kan doen wat ze normaal zou doen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vaststellen adaptief beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport ’21–‘23

Eind maart is het beleidskader Vrije tijd, Cultuur en Sport ’21–’23 vastgesteld. Gekozen is om hierbij het jaar 2023 nu niet mee te nemen en dit mee te nemen in het nog te ontwikkelen Kader 2030.

Werken aan de ontwikkeling van een gedragen beleidskader Vrijetijd 2030

Wat willen we bereiken?

Onderscheidend, divers en inclusief Brabants cultuur- sport- en vrijetijdsaanbod

Indicatoren:

- **Gemiddelde beoordeling van Brabanders voor het totale cultuuraanbod, streefwaarde 7,3**
- **Tevredenheid bezoekers aan door de provincie ondersteunde sportevenementen, streefwaarde ≥ 80%**
- **Aantal bezoekers en tevredenheid van bezoekers aan Brabant, streefwaardes: aantal bezoekers in 2022 ≤ 35% lager dan in 2019, tevredenheid 2022: Net Promotor Score ≥ 13 (2019: 13)**

Op dit moment is er geen indicatie dat deze doelstelling niet gehaald wordt. De metingen op de genoemde indicatoren is voorzien eind 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

Cultuur: Meerjarige ondersteuning van professionele- en amateurkunst (incl. PZN)

Cultuur: Uitvoeren evaluatie Brabant C

Sport: Ondersteuning (top)sportevenementen

Sport: Vormgeven Brabants Sportfonds

Vrijetijdseconomie: Versterken van de vrijetijdssector

Wat willen we bereiken?

Meer bekendheid van het Brabantse cultuur-, sport en vrijetijdsaanbod

Indicatoren:

- **Waardering van de zichtbaarheid van het Brabantse cultuuraanbod, streefwaarde ≥ 6,7**
- **Aantal unieke bezoekers aan visitbrabant.com, streefwaarde 65.000**

Op dit moment is er geen indicatie dat deze doelstelling niet gehaald wordt. De metingen op de genoemde indicatoren is voorzien eind 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vrijetijdseconomie: Uitvoeren van Brabantbrede marketingstrategie

Betreft nieuwe prestatie t.o.v. begroting 2021 a.g.v. vaststelling Kader '21/'22

We zetten VisitBrabant in om het toeristisch-recreatieve aanbod, passend bij het Brabantse profiel, onder de aandacht te brengen bij inwoners en bezoekers. Dit gebeurt via structurele inzet in de vorm van het digitaal platform www.VisitBrabant.com, trade services (persbewerking, touroperators en beurzen) en marketingcommunicatie acties (via social media, nieuwsbrieven en digitale magazines). Voor extra aandacht wordt in 2021 de campagne “Hier moet je zijn in Brabant” voortgezet.

Wat willen we bereiken?

Ontwikkelen van toptalenten in Brabant

Indicator: Tevredenheid van ondersteunde cultuur- en sporttalenten over de geboden (ontwikkel)kansen, streefwaarde: ≥ 80%

Op dit moment is er geen indicatie dat deze doelstelling niet gehaald wordt. De metingen op de genoemde indicatoren is voorzien eind 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

Cultuur: Ondersteuning van talenthubs
Betreft nieuwe prestatie t.o.v. begroting 2021 a.g.v. vaststelling Kader '21/'22
We stimuleren de ontwikkeling van culturele toptalenten via de ondersteuning van een zevental Talenthubs. Via deze talentenhubs krijgen talenten die door de sector zelf zijn uitgekozen, ondersteuning op maat via een netwerk in de discipline waar ze zich bewegen. De talenthubs kunnen tot en met 2022 financiële ondersteuning ontvangen via de subsidieregeling Hedendaagse cultuur Noord-Brabant.

Sport: Ondersteuning van talentontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Versterken van innovatief vermogen en ondernemerschap

Indicatoren:

- **Ranking aantal bedrijven in de creatieve industrie, subsector kunsten en cultureel erfgoed (Brabant in NL),**
  streefwaarde: plaats in ranking ≤ 6
- **Aantal bij VisitBrabant aangesloten ondernemers, streefwaarde ≥ 250**

Op dit moment is er geen indicatie dat deze doelstelling niet gehaald wordt. De metingen op de genoemde indicatoren is voorzien eind 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

Cultuur: voortzetten regeling Impulsgelden
Betreft nieuwe prestatie t.o.v. begroting 2021 a.g.v. vaststelling Kader '21/'22
Via de Impulsgeldenregeling geven we incidentele financiële impulsen aan startende makers en instellingen om zich te ontwikkelen zodat daarmee de marktpositie duurzaam wordt versterkt. We continueren in aangepaste vorm onze structurele inzet op de Impulsgeldregeling. We bezien medio 2021 in hoeverre we hierop aanvullende inzet plegen. Hiermee geven we invulling aan de motie (M33) van 26 maart 2021 (vaststelling Kader 2021/2022) om een extra impuls in de Impulsgelden te geven.

Sport: Opstellen van een BrabantSport innovatieagenda en het mede mogelijk maken van de uitvoering
Betreft nieuwe prestatie t.o.v. begroting 2021 a.g.v. vaststelling Kader '21/'22
Naast het opstellen van de agenda worden 5 projecten uit de agenda mede mogelijk gemaakt. Voor de selectie van projecten geldt dat hieraan een concrete vraag uit de markt/samenleving ten grondslag ligt, dat er sprake is van cofinanciering uit het bedrijfsleven en dat de projecten binnen korte periode tot resultaat leiden. In 2021 ligt de focus op projecten voor topsport/talentontwikkeling en evenementen.

Vrijetijdseconomie: Inzet van het Leisure Ontwikkel Fonds (LOF) Noord-Brabant

Wat willen we bereiken?

Ontwikkelen en duurzaam behouden van beeldbepalend erfgoed

Indicatoren:

- **Borging behoud van monumenten en culturele landschappen.**
- **Staat van Rijksmonumenten (verplichte indicator IPO).**

Wat gaan we daarvoor doen?

(Door)ontwikkelen samenwerkingsverbanden rondom de verhaallijnen

Instandhouden en herontwikkelen van beeldbepalend erfgoed en cultuurhistorische landschappen

Uitvoering geven aan verlengd kader Erfgoed t/m 2022

Ontwikkelingen en onzekerheden

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	begroting t/m wijz. 2
Lasten	63.154	3.504	66.658
Baten	676	0	676
saldo baten en lasten	**-62.478**	**-3.504**	**-65.982**

Specificatie besluitvorming

Voorstellen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Brabantse Zomer	Betreft inzet van knelpuntenbuffer voor onderdeel menukaart Corona: veilig openen samenleving. E.e.a. conform besluitvorming PPN 2022. Betreft tevens uitvoering van motie 82 Activeren samenleving na Corona (PPN 2022).	L	250.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten voorstellen programma 10		250.000	0	0	0	0	0
	Totaal baten voorstellen programma 10		0	0	0	0	0	0

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Samenleving - capaciteit 2022	Betreft aanvulling op de eerdere begrotingswijziging 2020-4-45 waarbij € 2,85 mln. beschikbaar is gesteld voor Samenleving 2022. Hiervan wordt voorts € 0,35 mln. ingezet voor 3 fte. Deze wijziging betreft de toevoeging van deze middelen aan het OKB 2022. Zie ook Statenmededeling ' 'Samenleving: Invulling geven aan onze maatschappelijke opgave Leefbaarheid als onderdeel van het samenbindende thema Brede Welvaart' (nr. 4776537).	L	0	-2.833	0	0	0	0
Inzet Sport 2022	Inzet resterende Sportmiddelen uit reserve investeringsagenda 3e Tranche CenS t.b.v. uitvoering Sportagenda. E.e.a. o.b.v. Beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021/2022.	L	0	631.922	0	0	0	0
Verwerking Beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021/2022	Betreft de inzet van € 4,5 mln. restant middelen vanuit stelpost Samenleving en inzet van € 1,2 mln. vanuit BA middelen Vrijetijd op basis van Kader 2021/2022 (PS 62/20): - € 2,2 mln. Programmakosten Sport 2022 - € 1,6 mln. Brabant Sportfonds (2022-2025) - € 0,9 mln. Vrijetijdseconomie 2021/2022 - € 0,6 mln. Ontwikkeling kader 2030 (0,3 mln. p/j 2021 en 2022) - € 0,4 mln. OKB t.b.v. 3,5 fte Sport (programma 90 bedrijfsvoering)	L	743.176	3.771.718	400.000	400.000	400.000	0

Vrijetijd, Cultuur en Sport structurele ombuiging	Betreft de verwerking van de structurele ombuiging a.g.v. BA 20-23 op basis van Statenvoorstel Kader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021/2022 (PS 03/21). Hierbij wordt de stelpost Samenleving (onder 31 Financieel beleid) vanaf 2023 afgeraamd met € 5,8 mln. Tevens wordt structureel het budget taal en media met € 1,9 mln. afgeraamd en Kunstloc met € 1,2 structureel verlaagd t.b.v. ophoging van budget Sport met € 3,1 mln. (waarvan 0,4 mln. t.b.v. dekking 3,5 fte via OKB). Verwerking van het ombuigingen Erfgoed (€ 1,3 mln. per 2023 en € 0,2 mln. per 2025) volgt zodra exacte invulling bekend is.	L	0	0	0	0	0	0
Inzet BA middelen a.g.v. verlenging Kader Verbeeldingskracht van Erfgoed	Betreft de ververwerking van PS besluit t.a.v. verlenging van het Kader Verbeeldingskracht van Erfgoed (PS 95/20), waarbij € 5 mln. bestuursakkoordmiddelen worden ingezet (waarvan € 0,22 mln. t.b.v. capaciteit)	L	2.280.000	2.585.250	37.485	0	0	0
	Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 10		3.023.176	6.986.057	437.485	400.000	400.000	0
	Totaal baten eerdere besluitvorming programma 10		0	0	0	0	0	0

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Rijksbijdrage Coronasteun	In 2020 is vooruitlopend op de nog te ontvangen Rijksbijdrage uit eigen middelen 2021 Coronasteun aan NBM voorgefinancierd. Eind 2020 is deze Rijksbijdrage ontvangen en op basis daarvan de raming 2021 hierop aangepast.	L	291.724	0	0	0	0	0
Inzet Rijksbijdrage t.b.v. watermolenlandschappen	Betreft inzet van eind 2020 ontvangen Rijksbijdrage in het kader van de Erfgoed Deal t.b.v. project watermolenlandschappen.	L	610.000	0	0	0	0	0
Overheveling BA middelen Sport	Betreft overheveling van restant budget Sport naar 2021 t.b.v. inzet t.b.v. (top) sportevenementen. Betreft BA middelen 2020-2023.	L	182.157	0	0	0	0	0
Aanpassing ritme lastneming Futurelab	De subsidie t.b.v. Futurelab Eindhoven wordt middels exploitatiesubsidie verstrekt i.p.v. bij aanvang verwachte projectsubsidie. Hiermee worden ook de lasten op de Provinciale begroting anders, namelijk jaarlijks 2021-2024 i.p.v. ineens in 2021.	L	-750.000	250.000	250.000	250.000	0	0
	Totaal lasten overheveling voorstellen programma 10		333.881	250.000	250.000	250.000	0	0
	Totaal baten overheveling voorstellen programma 10		0	0	0	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Toerekening organisatiekosten	Op basis van de ureninzet van personeel zijn de organisatiekosten toegerekend.	L	147.154	0	0	0	0	0
Herberekening kapitaallasten	Herberekening afschrijvingen o.b.v. aangepaste investeringsplanning (separaat voorstel bij de Bestuursrapportage)	L	0	0	0	0	0	-131.416

Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 10	147.154	0	0	0	0	-131.416
Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 10	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bijstellingen programma 10	**3.754.211**	**7.236.057**	**687.485**	**650.000**	**400.000**	**-131.416**
Totaal baten bijstellingen programma 10	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Algemeen financieel beleid

Inleiding

Elk programma heeft in de begroting naast de lasten van dat programma, ook baten - zoals specifieke uitkeringen van het Rijk - die direct tot dat programma behoren. Deze baten zijn meestal niet toereikend om de lasten te kunnen dekken. Tegenover de nadelige saldi op de programma's staan de algemene dekkingsmiddelen die binnen het onderdeel algemeen financieel beleid zijn geraamd en bijdragen aan een sluitende begroting.
De in omvang belangrijkste algemene dekkingsmiddelen van de provincie bestaan uit de inkomsten van de provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting en de beleggings-opbrengsten uit de immunisatieportefeuille. Daarnaast staan diverse overige algemene inkomsten zoals de dividendopbrengsten

De begroting kent naast de 10 programma's en de algemene dekkingsmiddelen nog een aantal centrale posten zoals de overhead, de post onvoorzien en een aantal nog niet aan de programma's toegedeelde stelposten.

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Algemene dekkingsmiddelen			
Lasten	2.689	8.800	11.489
Baten	605.762	0	605.762
Overhead, VPB en stelposten			
Lasten	109.959	-21.066	88.893
Baten	0	0	0
Mutaties in reserves			
Stortingen	334.967	58.970	393.937
Onttrekkingen	508.793	60.579	569.372

Specificatie besluitvorming

Voorstellen

Onderwerp	Toelichting	L/B	Progr.	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Positieve afwikkelverschillen subsidies Natuur en Milieu	Voorgesteld wordt positeve afwikklelingsverschillen van programma Natuur en Milieu terug te laten vloeien naar de reserves om de meerjaren doelstelingen te behalen.	L	31.04	15.325.195	0	0	0	0	0
		L	31.03	-15.325.195	0	0	0	0	0
Voorstellen als gevolg van mutaties in beleidsprogramma	Deze voorstellen zijn gespecificeerd en toegelicht in de specificatie besluitvorming per programma	L	31.03	-1.281.460	-700.000	-490.000	120.000	125.000	175.000
		B	31.04	248.500	0	0	0	0	0
		L	31.04	711.460	75.000	65.000	55.000	50.000	0
Totaal lasten voorstellen programma 31				-570.000	-625.000	-425.000	175.000	175.000	175.000
Totaal baten voorstellen programma 31				248.500	0	0	0	0	0

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	Progr.	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Toevoeging reserve RWP	Ten behoeve van de Visie klimaatadaptatie, inclusief de bestuursopdracht 'Stoppen van de verdroging door een waterrobuuste inrichting van Brabant' voegen wij, zoals aangegeven in de statenmededeling 'Contourendocument RWP' van 1 december 2020, €35 mln toe aan de reserve 'Regionaal Water en Bodem programma'.	L	31.04	7.000.000	3.500.000	3.500.000	3.000.000	3.000.000	0
		L	31.03	-7.000.000	-3.500.000	-3.500.000	-3.000.000	-3.000.000	0
Extra onttrekking reserve V&V ivm realisatie 2020	Op basis van de realisatie 2020 zou er meer uit de reserve Verkeer & Vervoer onttrokken moeten worden dan de geraamd op de begroting 2020. De begroting 2021 wordt aangepast voor die extra onttrekking. De belangrijkste oorzaak voor de grote afwijking is de regiobijdrage aan de reconstructie van de N65. In tegenstelling tot eerdere aanname mag de regionale bijdrage in de reconstructie van de N65 niet ineens als inkomst worden verantwoord. De inkomst is gecorrigeerd naar de balans en wordt op basis van realisatie in de komende jaren als inkomst verantwoord.	L	31.03	22.516.879	0	0	0	0	0
		B	31.04	22.516.879	0	0	0	0	0
Extra onttrekking obv rekeningresultaat 2020 Erfgoed	Betreft extra onttrekking o.b.v. rekeningresultaat 2020. Betreft extra onttrekking t.a.v. reserve instandhouding onroerend erfgoed.	B	31.04	145.169	0	0	0	0	0
		L	31.03	145.169	0	0	0	0	0
Extra storting reserve i.v.m.	Extra toevoeging aan reserve Energie 1e tr. a.g.v. lagere	L	31.04	2.170.274	0	0	0	0	0

lagere vaststelling subsidies Soliance	subsidievaststelling (in 2020) ad € 2,2 mln mbt subs. Soliance	L	31.04	-2.170.274	0	0	0	0	0
Mutaties dividend en rentereserve	De boekwinst op de verkoop van obligaties kwam in 2020 hoger uit dan geraamd, dit surplus betreft hogere rente-inkomsten van de immunisatieportefeuille ad € 1.545.261 en wordt in 2021 tlv het rekeningresultaat toegevoegd aan de resserve Essent-dividend en rente reserve (Dit betreft voor € 908.950 egalisatiedeel en voor € 636.301 bufferdeel). De benodigde dekking uit het egalisatiedeel van de dividend en rente reserve ad € 126.871 kwam in 2020 hoger uit dan geraamd. Het verschil wordt in 2021 op de reserve gecorrigeerd.	L	31.04	1.545.261	0	0	0	0	0
		B	31.04	126.871	0	0	0	0	0
		L	31.03	-1.418.390	0	0	0	0	0
Extra storting risicoreserve en extra storting reserve investeringsagenda	Er moet in 2021 ten laste van het rekeningresultaat 2020 een bedrag van € 496.547 gestort worden in de Algemene Risicoreserve ivm renteinkomsten op leningen.. Daarnaast moeten de rentebaten van 2 leningen die verstrekt zijn via het Breedbandfonds toegevoegd worden aan de Investeringsagendareserve voor € 46.502 ten laste van het rekeningresultaat 2020.	L	31.04	543.049	0	0	0	0	0
		L	31.03	-543.049	0	0	0	0	0
Extra storting reserve Bodem	Aanvullende storting t.g.v. reserve Bodem kon niet meer in 2020 worden verwerkt. Daarom wordt deze storting in begrotingsjaar 2021 verwerkt	L	31.04	66.143	0	0	0	0	0
		L	31.03	-66.143	0	0	0	0	0
Extra storting reserve Europese Programma's	In 2019 is aanvullende storting EP is ten onrechte niet gebeurd, met deze correctie wordt dit recht getrokken	L	31.04	568.850	0	0	0	0	0
		L	31.03	-568.850	0	0	0	0	0
Groen Blauwe diensten extra onttrekking	Extra onttrekking ten behoeve jaarrekening 2020 ivm afsluiten gebiedscontracten Stika	B	31.04	2.392.238	0	0	0	0	0
		L	31.03	2.392.238	0	0	0	0	0
Extra onttrekking reserve N&O	Extra onttrekking ten behoeve jaarrekening 2020 ivm Idat in de laatste maanden van 2020 hebben er nog een aantal aankopen van gronden plaatsgevonden met betrekking tot provinciale en rijks EHS die niet voorzien waren bij de slotwijziging 2020.	B	31.04	748.465	0	0	0	0	0
		L	31.03	748.465	0	0	0	0	0
Mutaties als gevolg van eerdere besluitvorming in beleidsprogramma	Deze mutaties zijn gespecificeerd en toegelicht in de specificatie besluitvorming per programma	L	31.03	2.289.622	-10.882.504	-4.039.190	470.130	684.130	684.130
		L	31.04	-703.118	2.097.603	464.000	-336.000	0	0
		B	31.04	10.904.995	12.642.720	16.746.740	27.207.700	39.824.800	112.000

Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 31	27.516.126	-8.784.901	-3.575.190	134.130	684.130	684.130
Totaal baten eerdere besluitvorming programma 31	36.834.617	12.642.720	16.746.740	27.207.700	39.824.800	112.000

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	Progr.	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Centrale stelpost bveiligheid en stelpost energie	Op de centrale stelposten "bestuur en veiligheid" en "energie, circulaire economie en gezondheid" resteren ultimo 2020 nog middelen die benodigd voor de uitvoering van het bestuursakkoord en daarom worden overgeheveld naar 2021. Deze overhevelingen voldoen aan de overhevelingscriteria.	L	31.03	440.000	0	0	0	0	0
		L	31.03	-440.000	0	0	0	0	0
Overheveling onderzoeksbudget	Voorgesteld wordt om restant onderzoeksbudg. Nieuwe invest.mogelijkh.(betreft BA-middelen) over te hevelen naar 2021 t/ 2023.	L	31.02	0	49.735	49.735	49.735	0	0
		L	31.03	0	-49.735	-49.735	-49.735	0	0
Inzet restant middelen Samenleving 2020 tbv BOF2	De restant middelen 2020 van de Stelpost Samenleving worden overgeheveld naar 2021 en toegevoegd aan de algemene risicoreserve t.b.v. inzet BOF2. Zie Statenvoorstel 04/21 Vervolg BOF2.	L	31.04	1.369.800	0	0	0	0	0
		L	31.03	-1.369.800	0	0	0	0	0
Mutaties als gevolg van overhevelingen in beleidsprogramma	Deze mutaties zijn gespecificeerd en toegelicht in de specificatie besluitvorming per programma	L	31.03	-8.345.431	-5.868.584	-388.447	0	0	0
		L	31.04	11.739.973	0	0	0	0	0
		B	31.04	69.000	7.960.684	3.328.030	450.000	0	0
Totaal lasten overhevelingen programma 31				3.394.542	-5.868.584	-388.447	0	0	0
Totaal baten overhevelingen programma 31				69.000	7.960.684	3.328.030	450.000	0	0

Herplanning reserves

Onderwerp	Toelichting	L/B	Progr.	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Herplannen egal.reserve VTH	Herplannen egal.reserve VTH	L	31.04	595.000	0	0	0	0	0
		B	31.04	595.000	0	0	0	0	0
Toevoeging reserve Werklocaties	Betreft overheveling van risicoreserving voor BOM/BHB naar reserve Werklocaties a.g.v. GS Besluit mbt inzet van terugontvangen middelen BOM (C2273127).	L	31.04	3.000.000	0	0	0	0	0
		B	31.04	3.000.000	0	0	0	0	0
Inzet restant Breedbandfonds tbv Vrijetijd, Cultuur en Sport	Betreft wijziging inzet restant middelen Breedbandsfonds t.b.v. inzet op Vrijetijd, Cultuur en Erfgoed ag.v. Bestuursakkoord 20-23.	L	31.04	8.000.000	0	0	0	0	0
		B	31.04	8.000.000	0	0	0	0	0
Mutaties als gevolg van herplanning reserves in beleidsprogramma	Deze mutaties zijn gespecificeerd en toegelicht in de specificatie besluitvorming per programma	L	31.04	3.894.846	0	2.000.000	0	0	0
		B	31.04	3.469.797	24.970.201	14.651.897	-9.691.744	3.346.721	-533.710
		L	31.03	-1.344.846	0	0	0	0	0
		L	31.02	8.800.000	0	0	0	0	0
Totaal lasten herplanning reserves programma 31				22.945.000	0	2.000.000	0	0	0
Totaal baten herplanning reserves programma 31				15.064.797	24.970.201	14.651.897	-9.691.744	3.346.721	-533.710

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	Progr.	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Mutaties als gevolg van mutaties in beleidsprogramma	Deze mutaties zijn gespecificeerd en toegelicht in de specificatie besluitvorming per programma	B	31.04	8.362.119	-3.915.015	-3.885.654	-3.829.433	2.009.274	1.510.375
		L	31.04	3.142.821	-2.581.474	-2.428.238	-182.238	-1.614.963	-1.614.963
		L	31.03	-10.065.198	5.076.748	4.391.318	3.283.430	7.437.270	7.406.188
		B	31.02	0	2.500.000	2.600.000	2.800.000	7.000.000	7.000.000
Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 31				-6.922.377	2.495.274	1.963.080	3.101.192	5.822.307	5.791.225
Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 31				8.362.119	-1.415.015	-1.285.654	-1.029.433	9.009.274	8.510.375
Totaal lasten bijstellingen programma 31				**46.363.291**	**-12.783.211**	**-425.557**	**3.410.322**	**6.681.437**	**6.650.355**
Totaal baten bijstellingen programma 31				**60.579.033**	**44.158.590**	**33.441.013**	**16.936.523**	**52.180.795**	**8.088.665**

Bedrijfsvoering

Algemene voortgang

We zijn een organisatie die werkt vanuit de opgaven waar de provincie voor staat en voortdurend zoekt naar verdere verbetering van deze manier van werken. Met de opdracht ‘Koers 2030’ versterken wij de beleidssturing vanuit de opgaven, zoals opgenomen in de Brabantse Omgevingsvisie. Het toepassen van Sturen met Kaders is hiervan een belangrijk onderdeel om Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de organisatie in positie te brengen om hun rol in deze opgaven goed uit te kunnen voeren. De Koers 2030 richt zich daarnaast op realistisch en duurzaam begroten en het doorontwikkelen van de provinciale organisatie richting de toekomst. Door de financiële situatie en de grote vraagstukken die op ons afkomen, verandert de inzet en manier van werken. Dat heeft effect op de inrichting van de organisatie en onze werknemers.
De visie bedrijfsvoering 2023 is gereed en momenteel worden meerdere projecten, zoals bijvoorbeeld anders werken en goed personeel vinden en binden. , uitgevoerd die bijdragen aan de realisatie van deze visie. Als het gaat om het traject ‘Opgavegestuurd programmeren en werken’ dan wordt deze methodiek steeds breder toegepast in de provinciale organisatie. Deze ontwikkeling zetten we voort, onder meer door het te verankeren in de Sturings- en Verantwoordingscyclus.
Met het Beleidskader Data (voorheen: Datavisie) als uitgangspunt werken we aan het meer datagedreven werken van de provincie. In maart is de uitvoeringsagenda digitale transformatie 2021-2022 vastgesteld die meer invulling geeft aan de uitvoering ervan, onder meer door middel van zogenoemde iCatchers. We richten we ons hierbij vooralsnog op verdroging, stikstof, mobiliteit, eikenprocessierups, gezondheid en BrabantRing. De Kritische Prestatie Indicatoren (KPI’s) voor datagedreven werken zijn hieronder benoemd.

Gevolgen Corona

De crisis heeft impact op de wijze waarop we onze werkzaamheden uitvoeren. Binnen de mogelijkheden die er zijn wil de provincie kwaliteit blijven bieden en de gestelde doelen realiseren, maar hierbij staat het welzijn en de gezondheid van onze medewerkers en partners voorop. Digitaal (samen)werken heeft ook geleid tot vele waardevolle ervaringen. We streven ernaar om deze ervaringen mee te nemen in de uitwerking van het post-corona beleid rondom (thuis)werken.
De coronacrisis heeft ook onze eigen leveranciers in meerdere of mindere mate geraakt. Wij hebben waar mogelijk met onze partners en leveranciers passende afspraken gemaakt. Hierbij hebben wij gezocht naar een optimale balans tussen enerzijds contractuele én morele verplichtingen en anderzijds niet betalen voor niet geleverde diensten.

Wat willen we bereiken?

Slim, snel en effectief samenwerken met partners

Wat willen we bereiken?

Doorontwikkelen systemen die nieuwe manier van samenwerken ondersteunen

Wat gaan we daarvoor doen?

Beter benutten van de kansen die data bieden

	2021	2022
Aantal beleidstrajecten, waaronder een aantal iCatchers trajecten, op het tweede niveau van het model van Gartner	3	5

Het overbruggen van de kloof tussen data en beleid

	2021	2022
Aantal succesvolle trajecten dat we in het provinciale data lab hebben doorlopen	3	5

Wat willen we bereiken?

Werken aan kwaliteit van de organisatie en medewerkers

Wat gaan we daarvoor doen?

Beweging en verfrissing in de organisatie
Voldoende verfrissing en vernieuwing van talent in de organisatie: nieuwe instroom stagiaires, Brammers, Britters, trainees en nieuwe instroom medewerkers met een (tijdelijke) arbeidsovereenkomst: (aantal) medewerkers (referentiejaar 2019)

We streven naar inclusiviteit en geven mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans binnen onze organisatie

We voldoen aan de Quotumwet wat betreft invulling van participatiebanen (fte = 25,5 uur/week):

	2021	2022	2023	2024
Norm Quotumwet* (aantal fte)	40,2	43,4	46,7	48,3

* De norm Quotumwet wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van het door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gepubliceerde quotumpercentage.

Wat willen we bereiken?

We voldoen aan nieuwe wetgeving en handelen rechtmatig

Wat gaan we daarvoor doen?

Tijdige afhandeling van facturen
Indicator: 95% van de facturen worden binnen de termijn van 20 dagen betaald.

Tijdige afhandeling van subsidies
Indicator: 95% van de subsidies worden binnen de termijnen afgehandeld.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	135.188	4.836	140.024
Baten	135.188	4.836	140.024
saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**

Specificatie besluitvorming

Voorstellen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Bijstelling PS budgetten 2021 en audiovisuele installatie Statenzaal	Door het Presidium is 15 maart ingestemd met de bijstelling van de begroting voor de PS budgetten. Per saldo leidt deze bijstelling tot een verhoging van € 60.000 voor 2021. Tevens is besloten om vanaf 1 juli 2021 een jaarlijks structureel € 175.000 van het PS budget over te hevelen naar de facilitaire dienstverlening die zorg draagt voor streaming live-uitzendingen en VOD-casts.	L	330.000	100.000	110.000	120.000	125.000	175.000
		B	330.000	100.000	110.000	120.000	125.000	175.000
Totaal lasten voorstellen programma 90			330.000	100.000	110.000	120.000	125.000	175.000
Totaal baten voorstellen programma 90			330.000	100.000	110.000	120.000	125.000	175.000

Eerdere besluitvorming

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Capaciteit uitvoering waterwet	Zoals vermeld in de statenmededeling 'Uitvoering Waterwet/ interim omgevingsverordening: Gebiedsdossiers drinkwatervoorziening' d.d. 26 april 2021 wordt het onderdeel van de uitvoering Waterwet 'opstellen van gebiedsdossiers en uitvoeringsprogramma's ten behoeve van de provinciale taak voor bescherming van het grondwater' teruggehaald naar de provincie.	L	74.414	111.067	112.011	112.011	112.011	112.011
		B	74.414	111.067	112.011	112.011	112.011	112.011
Verwerking Beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021/2022	Betreft de inzet van € 0,4 mln. OKB op basis van Kader 2021/2022 (PS 62/20) t.b.v. 3,5 fte Sport	L	0	388.733	0	0	0	0
		B	0	388.733	0	0	0	0
Samenleving - capaciteit 2022	Betreft aanvulling op de eerdere begrotingswijziging 2020-4-45 waarbij € 2,85 mln. beschikbaar is gesteld voor Samenleving 2022. Hiervan wordt voorts € 0,35 mln. ingezet voor 3 fte. Deze wijziging betreft de toevoeging van deze middelen aan het OKB 2022. Zie ook Statenmededeling ' 'Samenleving: Invulling geven aan onze maatschappelijke opgave Leefbaarheid als onderdeel van het samenbindende thema Brede Welvaart' (nr. 4776537).	L	0	333.200	0	0	0	0
		B	0	333.200	0	0	0	0
FTE's t.b.v. N279 Veghel - Asten	Voor het borgen van de voortgang van het project N279 Veghel - Asten en een goede beheersing van de risico's worden (gedeeltelijk) bepaalde sleutelrollen in het project	L	333.200	333.200	336.033	336.033	0	0

	dubbel ingevuld. Er wordt organisatiekostenbudget geraamd voor 3 fte gedurende 4 jaar. De dekking is afkomstig uit de het projectbudget. De Staten zijn hierover geïnformeerd via een statenmededeling in november.	B	333.200	333.200	336.033	336.033	0	0
Vrijetijd, Cultuur en Sport structurele ombuiging	Betreft de verwerking van de structurele ombuiging a.g.v. BA 20-23 op basis van Statenvoorstel Kader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021/2022 (PS 03/21). Hierbij wordt de stelpost Samenleving (onder 31 Financieel beleid) vanaf 2023 afgeraamd met € 5,8 mln. Tevens wordt structureel het budget taal en media met € 1,9 mln. afgeraamd en Kunstloc met € 1,2 structureel verlaagd t.b.v. ophoging van budget Sport met € 3,1 mln. (waarvan 0,4 mln. t.b.v. dekking 3,5 fte via OKB). Verwerking van het ombuigingen Erfgoed (€ 1,3 mln. per 2023 en € 0,2 mln. per 2025) volgt zodra exacte invulling bekend is.	L	0	0	392.039	392.039	392.039	392.039
		B	0	0	392.039	392.039	392.039	392.039
Capaciteit Waterpoort	Zoals vermeld in het 'Contourendocument RWP' d.d. 1 december 2020 verwerken wij de financiering van de capaciteit van 1,5 fte voor Waterpoort voor de jaren 2021 tot en met 2023.	L	166.600	166.600	168.017	0	0	0
		B	166.600	166.600	168.017	0	0	0
Inzet BA middelen a.g.v. verlenging Kader Verbeeldingskracht van Erfgoed	Betreft de ververwerking van PS besluit t.a.v. verlenging van het Kader Verbeeldingskracht van Erfgoed (PS 95/20), waarbij € 5 mln. bestuursakkoordmiddelen worden ingezet (waarvan € 0,22 mln. t.b.v. capaciteit)	L	64.418	111.067	47.045	0	0	0
		B	64.418	111.067	47.045	0	0	0
Capaciteit GGA en opkoopregeling stikstof	Zoals vermeld in de statenmededeling 'Actualiteiten stikstofdossier Q2 2021' d.d. 20 april 2021 verwerken wij de financiering van de capaciteit voor de verkenners gebiedsgerichte aanpak en de opkoopregeling piekbelasters stikstof voor de jaren 2021 tot en met 2023.	L	327.646	222.133	224.022	0	0	0
		B	327.646	222.133	224.022	0	0	0
Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023	Conform Statenmededeling Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023 dd. 9/2/2021 documentnr. 4790457 € 4,44 mln. onttrekken uit stelpost Energie; € 2,016 tgv post OKB en € 2,424 mln. tgv 06,01 Energie	L	666.399	666.399	672.066	0	0	0
		B	666.399	666.399	672.066	0	0	0
Capaciteit Energie 2022 en 2023	Middels Statenmedeling Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023 hebben PS 9/2/2021 (documentnr. 4790457) ingestemd om voor 2022 en 2023 € 2,24 mln. per jaar beschikbaar te stellen voor capaciteit Energie t.l.v. de knelpuntenbuffer.	L	0	2.221.331	2.240.220	0	0	0
		B	0	2.221.331	2.240.220	0	0	0
UA DataEconomie 2021	Statenmededeling UA DataEconomie 2021-2023. Documentnr. 4776350	L	0	338.753	397.639	0	0	0
		B	0	338.753	397.639	0	0	0
	Totaal lasten eerdere besluitvorming programma 90		1.632.677	4.892.483	4.589.092	840.083	504.050	504.050

Totaal baten eerdere besluitvorming programma 90		1.632.677	4.892.483	4.589.092	840.083	504.050	504.050

Overhevelingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Arbeidsmigratie	Als gevolg van motie M108 2020 Arbeidsmigranten, € 350.000, = overhevelen uit onderbesteding EKT t.b.v. verlenging van de bestuursopdracht Arbeidsmigranten 2021 ondanks dat niet wordt voldaan aan de overhevelingscriteria. Dit betreffen middelen voor de kosten van personeel en werkbudget.	L	148.089	0	0	0	0	0
		B	148.089	0	0	0	0	0
Overheveling bestuursakkoordmiddelen Datavisie/ CIO Office	Overheveling van de resterende bestuursakkoordmiddelen in 2020 voor Datavisie (PS 09/20A) naar 2021 en 2022.	L	370.000	185.122	0	0	0	0
		B	370.000	185.122	0	0	0	0
Totaal lasten overhevelingen administratief programma 90			518.089	185.122	0	0	0	0
Totaal baten overhevelingen administratief programma 90			518.089	185.122	0	0	0	0

Administratief technische bijstellingen

Onderwerp	Toelichting	L/B	bijstelling 2021	bijstelling 2022	bijstelling 2023	bijstelling 2024	bijstelling 2025	bijstelling structureel
Actualisatie personeelsbudgetten	Actualisatie van de overige personeelskosten binnen het organisatiekostenbudget naar aanleiding van doorgevoerde mutaties in de capaciteit en bijstelling van enkele personeelsbudgetten.	L	-394.981	-394.991	-394.991	-395.000	-395.026	-395.026
		B	-394.981	-394.991	-394.991	-395.000	-395.026	-395.026
Verwerking Toekomstbestendige organisatie	Administratieve verwerking naar aanleiding van de statenmededeling Toekomstbestendige organisatie en besluitvorming bij de begroting 2021 (PS 76/ 20A), inclusief de verwerking naar de budgetten voor ICT en onderhoud gebouw naar aanleiding van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan.	L	2.914.963	3.114.963	3.114.963	3.114.963	3.114.963	3.114.963
		B	2.914.963	3.114.963	3.114.963	3.114.963	3.114.963	3.114.963
Inbesteding IOV	Bijstelling financiering inbesteding van de taak "afhandelen van verzoeken om af te wijken van bijlage 2 Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant, onderdeel Natura 2000-gebieden"op basis van de daadwerkelijke inbesteding.	L	-27.767	-27.767	-28.003	0	0	0
		B	-27.767	-27.767	-28.003	0	0	0
Versnelling van de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant	Dit betreft een aanvulling op de bij eerste bestuursrapportage 2020 doorgevoerde mutatie voor verwerking van de consequenties in 2025.Via een statenmdedeling (28 januari 2020) zijn de Staten geïnformeerd over de Versnelling van de realisatie van het	L	0	0	0	0	336.033	0

	Natuurnetwerk Brabant. De geschetste versnellingsrichtingen vragen om extra inzet van capaciteit bij GOB, Werkeenheid NNB en provincie. Het betreft inzet voor extra activiteiten in het kader van de versnelling van het NNB mede in combinatie met het realiseren van nieuw bos en de versnelling van het realiseren van KRW-maatregelen.	B	0	0	0	0	336.033	0
Herberekening kapitaallasten	Herberekening afschrijvingen o.b.v. aangepaste investeringsplanning (separaat voorstel bij de Bestuursrapportage)	L	-137.452	127.734	0	6.186	0	-297.319
		B	-137.452	127.734	0	6.186	0	-297.319

Totaal lasten administratief technische bijstellingen programma 90	2.354.763	2.819.939	2.691.969	2.726.149	3.055.970	2.422.618
Totaal baten administratief technische bijstellingen programma 90	2.354.763	2.819.939	2.691.969	2.726.149	3.055.970	2.422.618
Totaal lasten bijstellingen programma 90	**4.835.529**	**7.997.544**	**7.391.061**	**3.686.232**	**3.685.020**	**3.101.668**
Totaal baten bijstellingen programma 90	**4.835.529**	**7.997.544**	**7.391.061**	**3.686.232**	**3.685.020**	**3.101.668**